

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsa ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 63.
Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

RAZLASTITEV ŽIDOV V NEMČIJI

Z globo milijarde mark, ki jo morajo plačati židje, bo prizadetih v Nemčiji pol milijona poslovnih ljudi

Berlin, 13. nov. o. Maščevanje nemške vlade nad židovskim prebivalstvom bo začelo nad 500.000 poslovnih ljudi, ki bodo morali plačati kolektivno globo milijardo mark. Ta globa bo izterjana z zaplombo gotovine v bankah, zaplombo nepremičnin in prisilno prodajo židovskih vrednostnih papirjev. Kakor znano, je propagandni minister Göbbels napovedal tudi, da bo vlada zaplenila vso odškodnino, ki bi jo imele izplačati zavarovalne družbe židom za škodo, povzročeno pri zadnjih demonstracijah. Židom so tudi prepovedana industrijska podjetja in trgovine na veliko.

Göbbelsova izjava

London, 13. nov. A.A. Nemški propagandni minister Göbbels je dopisniku Reuterskega urada izjavil med drugim: Stališče Velike Britanije glede židov, za nemško državo ni važno ter ne more vplivati na nemško vlado. Nemčija želi, da se Velika Britanija ne zanima za ukrepe, s katerimi rešuje židovsko vprašanje. Včeraj so bile objavljene prve odredbe proti židom. Globa milijarde mark bo plačana kot izredni davek. Premoženje židov v Nemčiji se ceni na okoli 8 milijard nemških mark. Ukrepi, ki jih nemška vlada namerava v kratkem izvršiti, bodo tudi gospodarskega značaja. Nemčija ne namerava židov kulturno uničiti. Ohranili bodo svojo kulturo, svojo židovsko kulturno zvezo, ki je bila po treh dneh včeraj zopet dovoljena. Nemčija želi žide samo docela oddvojiti od Nemcev, da bodo sami zbirali dohodke za svojo zasebno zimsko pomoč. Država ne bo vzela od tega denarja niti vinarja.

Tujina niti ne ve, kako bogati so nemški židje. Od židov samih je odvisno, če bodo novi zakoni zadostovali za rešitev njihovega vprašanja v Nemčiji. Od njih je odvisno, ali bodo dobili položaj, ki jim ga Nemčija nudi. Nemška država namreč smatra, da so židje tuje plemo v Nemčiji in sicer takšno, ki Nemcem nasprotuje. Če bi židje skušali najti gotove luknje v novih nemških zakonih in jih izkoristiti, bi izdan nov zakon, ki bo preprečil vse nadaljnje demonstracije in vsako izkoriščanje. Novi zakoni se seveda ne tičejo židov v Nemčiji, ki so angleški ali ameriški državljani ali pa državljani drugih držav. Te smatra Nemčija za enake drugim tujcem, tudi državljani.

Nemčija tudi ne namerava židom ukazati naselitve v posameznih mestnih okrajih. Naj ostanejo, kjer so, treba pa je v bodoče preprečiti, da bi židovske družine, ki imajo le po dva ali tri člane, stanovale v stanovanjih z 20 do 30 sobami, dočim Nemci ne bi imeli prostora. Prav tako je židom dovoljeno, da v gotovih krajih izvršujejo dalje svoje posle in da kaj zaslužijo. Rečeno jim je samo, da ne smejo imeti nobenega položaja v nemškem kulturnem življenju, v vojski in pri javnih delih. Lahko prodajo svoje trgovine in živde od rente. Tako morejo tudi v bodoče živeti normalno gospodarsko življenje. Če pa bo prišlo do izživanja z njihove strani, bo seveda tudi ta njihova delavnost bolj omejena. Židje v inozemstvu, ki hujkajo proti Nemčiji, slabo pomagajo svojim rojakom v Nemčiji. Ni res, da so bili židom odvzeti potni listi. Če so ga komu vzeli, ga bo dobil nazaj. Nemčija želi, da židje zapustijo to deželo. V okviru nemških deželnih predpisov smejo vzeti s seboj v inozemstvo tudi del svojega premoženja. Angleški kapital, ki je investiran v Nemčiji, bo spoštovan v skladu s predpisi mednarodnega prava. Zeleti bi bilo, da bi bila angleška publicistika prav tako rezervirana, kadar gre za dogodke v Nemčiji, kakor je bila nemška publicistika rezervirana, ko je šlo za notranja vprašanja Velike Britanije. Če se je zgodilo, da je nek nemški list objavil sliko Churchilla, Duff Coopera in Attleeya obenem s sliko judovskega ubijalca v Parizu in sicer z naslovom »Židovski ubijalec in njegovi hujskati«, Nemčija to ostro obsoja in bo ukrenila potrebno, da se da popolno zadobčenje.

Göbbels je končal svojo izjavo s izrazom upanja, da se bodo odnosi med Nemčijo in Veliko Britanijo zboljšali. Česa je treba bolj želeči? Toda treba je zadostiti gotovim pogojem. Vajneži so psihološki pogoj kakor pa politični. Veliki Britaniji mora postati jasno, da je Nemčija enako praven tekmelec in da ni več država od novega meseca 1918. Nemčijo so v psihološkem pogledu čestokrat žalili, če se da ne bo več tega, bo mnogo storjenega za sporazum med Nemčijo in Veliko Britanijo.

Komentarji nemškega tiska

Berlin, 13. nov. br. Ves nemški tisk objavlja podrobna poročila o ukrepih proti židom in jih brez izjeme odobrava ter izraža zadovoljstvo, da je nemška vlada tako energično odgovorila na židovske hujskarije. »Berliner Börsenzeitung« piše med drugim: Ti ukrepi so naravna posledica razvoja, ki so ga izzvali židje sami. Svetovno židovstvo naj si samo pripiše posledice, ki so zadele sedaj nemške žide. Nemška vlada je dala sedaj spoznati, da bo na vsako nadaljnjo provokacijo odgovorila tako, kakor dolikuje velikemu narodu. »Völkischer Beobachter« piše: Narodni socializem ne bo nikdar dopustil, da bi postal Nemci izven nemških meja dvajcičina, na katero sme vsakdo streljati. Vsaka žalitev Nemca v inozemstvu zadene 80 milijonov Nemcev, ki bodo vselej složno nastopili v obrambo nemške časti in nem-

škega ugleda. Edino presenečenje, ki jih morejo ti ukrepi izzvati v svetu, je v tem, da bo svet sedaj spoznal, kako silen je bil še vedno židovski vpliv na nemško gospodarstvo tudi še v šestem letu narodno socialističnega režima. Iz tega se vidi, kako silno popustljiva je bila Hitlerjeva Nemčija napram židom.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše: Svaril je bilo že dovolj. Židovstvo naj sedaj uvidi, da zna Nemčija nastopiti tudi energično in da bo odslej na enak način odgovorila na vsako novo provokacijo.

Francija zavrača židovske begunce

Strasbourg, 13. nov. o. Iz notranjosti Francije so vrnili na nemško mejo več tisoč židovskih beguncem iz Nemčije. Obmejne oblasti so prejele iz Pariza nalog, naj povečajo nadzorstvo nad vsemi vlaki,

ki prihajajo iz Nemčije. Posebno strogo je bilo odredeno, naj se ojačajo straže na vsem ozemlju ob nemški meji, ker skušajo v zadnjem času preiti množično begunci v Francijo.

Amerika ne bo protestirala

Washington, 13. novembra A.A. Zunanji minister Cordell Hull je imel včeraj razgovor z nemškim poslanikom. Trdijo, da sta se razgovarjala o ukrepih Nemčije proti židom, kakor tudi, da Zedinjene države ne nameravajo v nobenem primeru protestirati v Berlinu, ker gre za čisto notranja vprašanja nemške države.

Odpust židovskih nameščenecv v Trstu

Rim, 13. nov. A.A. Dve zavarovalni družbi v Trstu sta odpustili 77 svojih židovskih nameščenecv.

Uveljavljanje sporazuma med Anglijo in Italijo

Italija bo pristopila k londonskemu pomorskemu dogovoru o najvišji tonaži vojnih ladij

Rim, 13. novembra. o. Kakor se je zvedelo iz zanesljivega vira, bosta zunanji minister Ciano in angleški poslanik Perth že jutri izmenjala pismi, na podlagi katerih bo v sredo 15. t. m. uveljavljen angleško-italijanski sporazum. V torek bo italijanska vlada objavila izjavo, v kateri bo v celoti sprejela pomorski sporazum, ki je bil sklenjen v Londonu 1. 1936. K temu sporazumu, ki določa najvišjo tonažo linijskih vojnih ladij in križark Italija doslej ni hotela pristopiti, s svojim sedanjim sklepom pa bo omogočila končno vzpostavitev ravnoteže pomorskih sil na Sredozemskem morju, ki se zaradi razmerja med njo in Francijo ni moglo urediti. V zvezi z uveljavljanjem italijansko-angleškega sporazuma bo prejel poslanik Perth prihodnje dni navodila iz Londona, naj sporoči italijanski vladi, da se smatra odslej akreditiran pri italijanskem kralju tudi kot cesarju Abesinije. S tem bo Anglija končno priznala italijansko aneksijo Abesinije. Zatem se bodo pričela med

Rimom in Londonom pogajanja o ureditvi raznih afriških vprašanj, ki niso omenjena v velikonočnem sporazumu. Obenem bodo razpravljali o vprašanjih, ki so bila v tem sporazumu samo načeta, kakor tudi o možnosti za ojačanje trgovine med italijanskimi in angleškimi kolonijami v Afriki.

Pri pogajanjih med Rimom in Londonom bo sodelovala tudi egiptska vlada in sicer pri vprašanjih, pri katerih je egiptska vlada direktno zainteresirana in na katerih ureditev je načelno že pristala pri podpisu velikonočnega sporazuma.

Egipt priznal italijansko aneksijo Abesinije

Rim, 13. nov. A.A. Egiptski poslanik je izročil včeraj italijanskemu zunanjemu ministru Cianu prepis akreditivnih pism, s katerimi je imenovan za poslanika pri kralju Italije in cesarju Abesinije.

ČSR pred novimi žrtvami

Nemčija zahteva od ČSR še nad 100 občin

Praga, 13. nov. o. V delu nemško-češkoslovaške razmejnitvene komisije je nastal zastoj. Zastopniki Nemčije zahtevajo od ČSR, naj izroči še 101 občino, za kar ponujajo dva manjša rudnika. Če bo morala Češkoslovaška izpolniti še to nemško zahtevo, jo bo zadel nov hud udarec. V občinah, ki jih zahteva Nemčija, bivajo po večini Čehi, v mnogih pa so sploh edini prebivalci.

Strnitev političnih strank

Praga, 13. nov. o. General Syrový je napovedal v svojem ultimatu političnim strankam, v katerem zahteva, da se morajo strniti v veliko nacionalno stranko, popolno prekinjenje s preteklostjo. Politične stranke, ki se ne bodo pridružile veliki nacionalni stranki za obnovu češkoslovaške federalne republike, bodo ukinjene. Kakor znano, je bilo prej v ČSR 15 strank, ki naj bi se sedaj vse združile s češko agrarno stranko. Zatrjujejo tudi, da bo nova nacionalna češkoslovaška vlada izvajala svoj program po korporativnih načelih in se pričakuje tudi protizidovska kampanja.

Slovaški gospodarski odbor

Bratislava, 13. nov. A.A. (ČTK). Slovaški posvetovalni odbor za gospodarsko in finančno vprašanja je imel sejo pod predsedstvom gospodarskega ministra Teplanskega. Odbor se je med drugim bavil z rešitvijo židovskega vprašanja s slovaškega go-

spodarskega stališča, z vprašanjem jamstev za mir in red v javnih podjetjih ter z ostalimi aktualnimi zadevami.

Podkarpatski patriot

Budimpešta, 13. nov. o. Poročevalec tujkajnske lista »Pesti Kurir« je imel v Uzhorodu razgovor z bivšim podkarpatskim ministrom Fencikom, ki mu je izjavil med drugim: »Zaradi priključka svojega dolinskega dela ter mest Uzhoroda in Mukacheva k Madžarski je Podkarpatska Rusija izgubila vse svoje zaledje. Zaradi tega moramo zahtevati, da se še njen preostali del priključi Madžarski.«

»Pesti Kurir« dodaja k tej izjavi, da so v Uzhorodu in v Budimpešti merodajni krogi prepričani, da bo zares v kratkem izpolnjena ta zahteva in da bo dosežena skupna poljsko-madžarska meja.

Aretacije Ukrajincev na Poljskem

Varšava, 13. novembra. h. Aretacije Ukrajincev se še vedno nadaljujejo, toda kljub vsem ukrepom oblasti zavzemajo manifestacije za ukrajinsko avtonomijo čedalje večji obseg. V okrožju Ravaruske so zaprli vse krajevne voditelje ukrajinskega nacionalnega društva Prosvita, ki so obenem glavni voditelji ukrajinskega nacionalnega pokreta.

Žalovanje Turčije

Pogreb Kemala Atatürka bo v ponedeljek 21. t. m. — Turška zunanja politika ostane nespremenjena

Ankara, 13. nov. A.A. Pogreb pokojnega predsednika republike Kemala Atatürka bo v ponedeljek 21. novembra v Ankari. Bolgarskega kralja Borisa bo pri pogrebu zastopal šef dvorske pisarne general Panov, bolgarsko vlado vojni minister general Daskalov, bolgarsko vojsko poveljnik sofijske garnizije general Lukas. Pogreba se bo udeležil tudi častni oddelek 72 bolgarskih vojakov.

V dobro poučenih političnih krogih izjavljajo, da preobnova turške vlade ne pomeni političnega preobrata, ker gre samo za izmenjavo nekaterih osebnosti. Turčija ne bo menjala svojega dosežanega zadržanja do tujih držav, posebno ne napram državam Balkanskega sporazuma. Politika Kemala Atatürka se bo nadaljevala.

Proslava stoletnice šenoe

Zagreb, 13. nov. o. Dopoldne je bila v Narodnem gledališču proslava 100letnice rojstva velikega hrvatskega pisatelja Avogusta Šenoe. O pomenu njegovega dela so govorili upravnik gledališča dr. Ježić, univ. prof. dr. Fančev, kritik dr. Maraković in komponist dr. Širola, nakar je sledil umetniški del programa.

Reynaud o gospodarskem položaju Francije

Predvsem se mora povečati proizvodnja, kar je mogoče le s podaljšanjem delovnega časa

Pariz, 13. novembra. d. Francoska vlada je včeraj na dveh svojih sejah ponovno proučila zasilne uredbe gospodarskega in finančnega značaja, ki jih je zvečer predsednik republike Lebrun po doseženem sporazumu podpisal.

Snoči je imel finančni minister Paul Reynaud po radiu govor, v katerem je označil sedanjí gospodarski položaj Francije kot zelo resen. Poudaril je, da pomenijo včeraj podpisane zasilne uredbe samo prvi korak, ker se v osmih dneh ne more odstraniti že 8 let trajajoča kriza. V ta namen je določen triletni načrt. V primeri z drugimi državami je proizvodnja Francije izredno nazadovala ter je sedaj Francija v tem pogledu na zadnjem mestu, kar proizvajajo štirikrat manj kakor Nemčija. Francija živi od kapitala in svojih rezerv. Samo gradbeno podjetnost je padla v Franciji za 50%, dočim se je v Nemčiji izredno povečala. Število podjetij, ki propadajo, neprestano narašča. Gre za vso državo, za vsakdanji kruh vsakega posameznika.

Ko je postavil bilanco sedanjega položaja, so mu njegovi sodružniki dokazali, da se mora zaradi primanjkljavev v gospodarstvu občin, železniških uprav itd. preskrbeti za prihodnje leto 60 milijard frankov s posojili, to je pa nemogoče. Reynaud je nato napovedal, da se bo s prihodnjim letom znatno omejilo nastavljanje novih uradnikov. Od prihodnjega leta dalje bo samo pri železnica zaposlenih 40.000 ljudi manj, kajti tovarne potrebujejo delavcev. Država, ki potrebuje 25 milijard za oborožitev, si tudi ne more dovoliti luksuza glede velikih del. Predvsem je potrebno povečanje proizvodnje in sicer brezpogojno za 30 do 40%. Če bi se zaposlili vsi brezposelni, bi se povečala proizvodnja samo za 7%, zaradi česar se mora podaljšati tudi delovni čas.

Francija se kljub zelo nepovoljnim in tako rekoč razočarajočim izkušnjam zadnjih dni vendarle zaveda nevarnosti, prav tako pa tudi ve, da mora zastaviti vse svoje sile, da bi se težave odstranile. Sklepi, za katere smo se odločili, ne izvirajo iz kake svojevoljne namere, pač pa pomenijo splošno ozdravljenje naših gospodarskih in finančnih razmer. Ministri za državno obrambo zahtevajo, da se jim za prihodnje proračunsko dobo zagotovi kredit 25 milijard frankov.

Franciozi, ki so bili vedno hrabri in srčni, bodo tudi ob tej priliki razumeli težavni položaj in se znašli v njem. Prepričan je, da bodo te težke razmere prebrodili. Gre predvsem za to, da se strnejo vsi Francozi in najdejo sedanjim razmeram pravilno rešitev. Francoska država dobiva glavne dohodke od davkov. Če se ti dohodki zmanjšajo, se bodo znašli v težavnem položaju. Če bodo francoski državljani siromašni, bo tudi njihova domovina siromašna. Leta 1933 je bila Francija po svojem finančnem ustvarjanju nad Nemčijo, sedaj pa so njene finance popustile. Trudili smo se, da zmanjšamo brezposelnost. Francija je izčrpala vse svoje rezerve, kolikor jih je bilo na razpolago. Čeprav se je zmanjšala proizvodna moč, se je vendar Francija vsaj zavedala, da se je ta proizvodna moč v Nemčiji povečala za 60%. Naša mornarica je padla na tretje mesto. Naše vojne ladje so zastarele.

Zatem je Paul Reynaud pojasnil ukrepe, ki jih namerava podvzeti za omejitev državnih izdatkov, posebno v zvezi s koordinacijo transportnih vprašanj. Tako se bo unificiral prometno osebje, istočasno pa se bodo s 1. januarjem 1942 ukinile premije razredne loterije.

Reynaudove izjave zastopnikom tiska

Pariz, 13. nov. A.A. Poleg ostalih uredb z zakonsko močjo je bil danes objavljen tudi odlok o revalvaciji francoske zlate rezerve. Po tem odloku se določa razmerje med frankom in funtom 170:1.

Finančni minister Reynaud je sprejel snoči zastopnike tiska ter jim dal pojasnila o svojem načrtu za gospodarsko obnovo države. Poudaril je, da je treba na to vprašanje gledati s treh vidikov cen, kreditov in dela.

Ureditve cen na debelo ne nudi industrijem dovolj prilike, da modernizirajo svoje tovarne. Zaradi tega je treba ukiniti vsako brezpogojno nadzorstvo cen na veliko in postaviti na mesto nadzorstva a priori nadzorstvo a posteriori. Nasprotno temu bo še nadalje ohranjeno nadzorstvo nad cenami na drobno.

Vprašanje kreditov se postavlja posebno za kmetijske in industrijske proizvajalce zaradi konkurence na finančnem trgu kakor tudi zato, ker zahtevajo država in velika javna dela velika posojila, s čimer ovirajo trg in ureditev obrestne mere. Pri določitvi prohibicijskih obrestnih mer za zasebne podjetnike bo treba paziti, da se odstrani konkurenca države. Zato je treba povečati državne dohodke in zmanjšati stroške. Ta politika stremi za tem, da omogoči obnovo narodnega gospodarstva. Francija čuti potrebo, da poveča svojo proizvodnjo za 40%. Dosedanji ukrepi, ki so imeli namen, da zaposlijo brezposelne ljudi, so uspeli le v toliko, da so povišali proizvodnjo za 7%. Pred meseci je postavil v poslanski zbornici vprašanje: Ali verujete, da more Francija v današnji Evropi istočasno obdržati svoj življenjski standard, se oborožiti za obrambo ter vsak teden dva dni počivati? Danes nimamo več tedna z dvema nedeljama. To bomo ukinili z zakonom. V ostalem so bile dane

olajšave v okviru zakona o 40urnem delu na teden, ki bodo omogočile podjetnikom in delavcem, da podaljšajo delovni čas.

Glede na vprašanje, kako bi se dvignilo število rojstev, je Reynaud poudaril, da je država določila v ta namen 200 milijonov frankov kot pomoč staršem z mnogimi otroki. Minister je na koncu naglasil, da bo vladin načrt bržkone »nepopularen« v Franciji, toda vlada ne sme računati s tem, ker je prevzela nalogo, da obnovi državo v položaju, ki ni ogrožal samo Francije, ampak vso Evropo. Podatki, na katere se sklicuje vlada, govore sami zase. Francija je mnogo let žvela od svojega lastnega kapitala. Takšno stanje ne more več trajati. Kar danes vlada dela, ni več kot prvi korak na poti, ki je edino dobra. Reynaud je dostavil, da je izredni proračun povečan za 25 milijard, kolikor je brezpogojno potrebno za državno obrambo.

Dobiček nad 22 milijonov frankov

Pariz, 13. nov. br. Predsednik republike Lebrun je podpisal 32 zakonskih odlokov, namenjenih za gospodarsko, finančno in socialno obnovo Francije. Eden izmed teh odlokov se tiče tudi revalorizacije zlate zaloge Francoske banke. Tako je bila zlata zaloge Francoske banke ocenjena na podlagi 170 frankov za funt šterling oziroma 58 frankov za dolar. S to novo oceno je Daladierjeva vlada pridobila 22.550 milijonov frankov.

Odpor socialistov

Pariz, 13. nov. br. Danes objavljene finančne uredbe so bile sprejete v javnosti z zelo mešanimi čustvi. Socialisti in komunisti odklanjajo Reynaudov šletni gospodarski načrt soglasno, pa tudi na desnici je izzval mnogo kritike. Tako piše »Matine«, da pomenja konec liberalnega gospodarstva. Vodja socialistov Leon Blum je na nekem zborovanju v Lyonu ostro kritikoval novo finančno politiko Daladierjeve vlade. Poudarjal je, da je socialistično delavstvo odločno branilo dosežene socialne pridobitve. S tem, da bo v soboto zopet uvedeno delo v raznih industrijskih podjetjih, po njegovem ne bo pomagano francoskemu narodnemu gospodarstvu, temveč edino kapitalistom. Nove finančne uredbe Daladierjeve vlade ogrožajo vse, kar je zgradil v zadnjih letih v Franciji delavski razred.

Zboljšanje zdravja Nj. Vel. kraljice

Beograd, 13. nov. A.A. Nj. Vel. kraljica Marija je prebila moč zelo dobro. Počutili se subjektivno mnogo bolje, ima samo še lažji bronhitis. Danes je prvič vstala iz postelje ter šla do naslonjača, kjer je ostala 10 minut. Temperatura 37, bitje 84. — Prof. dr. Clermont in dr. Ljubomir Zdravković.

Obisk rumunskega kralja v Londonu

London, 13. nov. A.A. Rumunski kralj Karol in prestolonaslednik Mihael bosta prispela iz Bologne v Dover 15. t. m. z angleško križarko, ki jo bo spremljalo več rusilcev ter letal. Na postaji Viktoriji v Londonu ju bodo sprejeli kralj Jurij, predsednik vlade Chamberlain in ostali ministri, v Doovru pa vojvoda Kentski.

Bukarešta, 13. nov. A.A. Ob odhodu kralja Karola v London poudarjajo listi velik pomen tega dogodka. Soglasno smatrajo potovanje kralja Karola v Anglijo kot potrditev politike miru, dobrega sosedstva in okrepitve prijateljskih odnosov med obema državama v službi miru in sodelovanja v Evropi.

Skupščina jugoslovenske ženske zveze

Beograd, 13. nov. p. V prisotnosti Nj. Vel. kraljice Olge in ministra za socialno politiko Cvetkovića je bila danes 12. izredna skupščina Jugoslovenske ženske zveze. Na skupščini so bila podana poročila o dosedanjem delu zveze in sodelovanju v mednarodni ženski zvezi. Minister Cvetković je v svojem govoru izjavil, da se v njegovem ministristvu izdeluje uredba o ureditvi položaja naših žensk.

20 milijonov škode v beograjski tvornici »Boston«

Beograd, 13. nov. p. Požar, ki je včeraj izbruhnil v največji beograjski tvornici čevljev »Boston«, je povzročil za 20 milijonov din škodo. Gasilcem se je kljub vsem naporom posrečilo požar samo omejiti. Gasenje je bilo zlasti zaradi tega težko, ker so bile na dvorišču tvornice nakopičene velike količine lahko vnetljivega materiala. Gasilci so imeli polno posla do jutra, ko so se s pogoščeno še vedno valili gosti oblaki dima. Domnevajo, da je požar nastal, ker je eksplodirala nad sodi z bencinom električna žarnica.

Ženo in sebe ustrelil

Bjelovar, 13. nov. p. Tu je včeraj uradni ministrstvo za gradnje Stevan Saponja s tremi revolverskimi strelji hudo ranil svojo ženo, nato pa ustrelil sebe.

SAMO SE DANES OB 14.15 URI MATINEJSKA PREDSTAVA VESELE KOMEDIJE

Jean Harlow — Robert Taylor — KINO MATICA — Cene od din 2.50 do 6.50

Ona je moja

Ljubljanska nedelja

Ljubljana, 13. nov. Dunajska vremenska napoved nam je sicer za danes napovedala kolikor toliko lepo vreme in tudi sinoči je kazalo, da bomo imeli še eno lepo poznojesensko nedeljo. Toda megla, ki je ponoči legla na mesto, se ni več razkajala. Imeli smo ves dan precej oblačno in puščobno vreme. Sprito tega je razumljivo, da so Ljubljanci po večini rajši ostali doma in ves dan polnili kinematografe in gledališča, zlasti na prvi je bil menda danes velik naval. Zivahno je bilo tudi na sportnih igriščih, posebno gori na Primorju, kjer se je zbralo okrog 2000 ljubiteljev nogometa. Po raznih gostilnah in zabaviščih pa so veselo martinovale in marsikatera tolstga gos je danes napravila žalosten konec.

„Vdova Rošinka“

v šentjakobskem gledališču

Šentjakobsko gledališče je imelo sinoči svedeno predstavo Golarjeve »Vdove Rošinke«. V njej je ena najgledanejših šentjakobskih igralk, gospodična Grigorevičeva, stopila stotič na deske.

Grigorevičeva izhaja se iz prvega naraščaja, ki je pred petimi leti začel svojo lepo kulturno delo pri Sv. Jakobu. Poleg svojega vsakdanjega dela in skrbni se je ljubljanka z največjo ljubeznijo in požrvalnostjo vsa ta leta posvečala umetnosti in je danes med prvimi močmi šentjakobskega odra.

V »Vdovi Rošinki« je imela vlogo Mance, ki jo je podala z dovršenostjo. Sredi igre so ji tovariši poklonili lepe darove in se ji zahvalili za njen dosedanj trud. To jo prosili, naj še nadalje ostane zvesta šentjakobskim deskam. Poklonili so ji tudi srebrni kovčeg venec.

Z »Vdovo Rošinko« so dosegli šentjakobčani splošno uspeh, saj so svoje vloge skrbno našli in dali, kar so le mo-

gli. Gledališče je bilo razprodano do zadnjega prostora. Ljudje so se spet enkrat nad vse zabavali. Šentjakobčani pa imajo zavest, da v svojem delu gredo naprej.

Mirovna akademija

Se je vršila danes dopoldne v franciskanski dvorani. Priredila jo je Zveza bojevnikov. Prireditelj je bila zelo številna občiska, zlasti je bilo mnogo mladine. Po lepi deklaraciji so pevci zapeli »Oj ta vojaški bobeni« in »Oj Doberdobe«. O miru in težnjah po miru je stvarno govoril učiliški profesor g. dr. Andrej Gosar. Besedo je povelj tudi predsednik zveze g. Rataj. Sledile so skriptične slike, ki so kazale grozote vojne in najzornije priče, kakšno gorje je za narode medsebojno obračunavanje s strahotami, modernimi vojnimi sredstvi. Pred akademijo je bila v franciskanski cerkvi sv. maša za vojake, umrle v svetovni vojni.

Dan je potekel v Ljubljani brez pomembnih dogodkov. Na policiji so imeli mir. Prav tako reševalci. Edino

v bolnišnici so sprejeli tri ponesrečence

Prvi je bil 36letni delavec Jože Dekleva iz Ljubljane, ki je bil sinoči v neki gostilni, kjer so si skočili v lase Med prepričkom je nekdo prav nemilo treščil ob tla, da mu je precej poškodoval desno nogo.

V soboto popoldne pa so prepeljali v bolnišnico 7letnega čevljarjevega sinčka Leona Prijatelja iz Višnje gore, ki ga je tam podril nepreviden avtomobilist in mu zlomil desno nogo. — 21letni delavec France Polak iz Trzica nad Kranjem pa je bil včeraj v Zgornjih Bitnjah pri Kranju, kjer je tudi zašel v preprič, med katerim jo je skupil. Nekdo ga je namreč s klavirnim udaril po levici in mu jo občutno poškodoval.

Mlada piromanka razkrinkana

Iz maščevanja in veselja nad ognjem je uničila dva gospodarja

Št. Vid na Dolenjskem, 13. novembra. V »Jutru« smo zabeležili, da je v Velikem Gabru na Dolenjskem, prijetni vasi ob glavni cesti Ljubljana—Novo mesto, gorelo v teku enega samega dne dvakrat. Malo po polnoči se je pojavil ogenj na gospodarskem poslopju Franciške Okornove. Požar je bil daleč viden, zato je prišlo na pomoč več gostijskih čet, ki jim je uspelo, da so rešili vsaj sosedna poslopja. Proti večeru nastopnega dne pa je začelo goreti v svinjaku pri posestniku Hribarju in mu je ogenj uničil še več sosednih gospodarskih poslopj. Domači in drugi gasilci so hitro prišli na pomoč in oteli vsaj sosedne.

Zalostno je dejstvo, da sta bila oba gospodarja zavarovana za malenkostno zavarovalnico, prvi za 3000 din, drugi za en sam tisočak.

Na kraj nesreče so prispeli tudi naši orožniki s komandirjem g. Avgustom Golobom in začeli preiskovati, kdo bi bil zločinski požigalec. Da imamo v vasi »Pomana«, ki uživa ob ognju in nad nesrečo drugih, je bilo jasno iz razloga, ker sta bila oba požara drug za drugim.

Sum je kmalu padel na služkinjo Rozalijo Kraljevo, ki je ta čas bila v službi pri Hribarjevih. Pri obeh požarih se je obnašala močno sumljivo. Bila je kar sumljivo pridna pri današnjem vodu. V »Jutro« poročili smo jo omenili, vendar tedaj še njena krivda ni bila dokazana, zdaj pa je tudi sama priznala, kako je prišlo do zločinskih požigov. Ljudje so se ob njeni aretaciji umirili, ker so videli, da so njeni orožniki s komandirjem g. Golobom na čelu storili vse, da so ugotovili krivca in ga spravili za zapale, za kar jim gre vse priznanje.

Rozja je komaj devetletna deklica, pa je bila že gost sodnih zaporov. V naš kraj so jo privedli s prisilnim potnim listom, ker se je brez pisma potepala po svetu. Tudi ljubljanski iztirjenec, jo dobro poznajo, saj se je metala po nekaterih ljubljanskih pazljinah. Rozika je doma s Kitnega vrha in se pravi pri njih doma pri štrunceljih. Rozika je prazna, da je hotela zažgati najprej pri Glihovih, kjer je dobila prvo službo, ko se je vrnila domov v Veliki Gaber. Pa je prišla takrat z gospodnjo nekaj navzkriž. Gospodinja jo je na hitro roko odslavila in ji še naložila zausnilo, preden jo je poglala čez prag. Rozja je gojila zaradi takega slovesa jezo in je sklenila, da bo zažgala Glihovo domačijo.

Usodno noč je spala pri Hribarjevih. Bilo je že polnoči, ko je skrivaj vstala. Spazila se je iz svoje čumate tako tiho, da je ni nihče čul. Po stopnicah je šla nato v klet in skozi linico splezala na dvorišče. S seboj je imela slamo in vžgalice in zavite papirje. Pa ni mogla do Glihove hiše. Tam imajo dva psa. Ko se je približala poslopju, sta zagnala psa tak lajež, da se je morala Roza vrniti. Zato se je odločila, da pojde zažgat hlev. Tam pa se je preobrnil domači hlapec, ki je spal v hlevu in Roza se je spet zbala, da bi je ne zasačili. Ko je že vzgala prvo vžgalico, se je zaradi pasjega nemira okrog hiše prebujala gospodinja, ki je začela peš, naj utihne. Rozja se je potuhnila ter polne tri ure čakala, da bi se ji nudil ugoden trenutek, ko bo vse trdno spalo in bo lahko podnetila ogenj.

Naposled je spoznala, da pri Glihovih ne bo ničesar dosegla, zato je stopila do sosedove hiše k Okornovim in je tam vrgla šop gorčice slame. Nekaj trenutkov zatem je bila vsa stavba v ognju, saj je bilo v skednju obilo mrve, otave, slame in detelje.

Njen naklep pa se ni izvršil. Vsa vas je prihitela na pomoč. Zažgane stavbe sicer niso mogli rešiti, pač pa so oteli Glihove in ostale sosedne. Ob gašenju sredi noči se je Roza, ki ima moške zelo rada, znašla v taki družbi, da njeni gospodinj

ni bilo všeč. Zato jo je v teku dneva grajala.

Da jo je kregala njena gospodinja, je pokvarjeno dekle tako užejalo, da se je odločila za nov požig. Ko je mlati gospodar Hribar ajdo, je pritekla deklica Roza k njemu z listkom, na katerem je bilo napisano: »Tudi pri vas bo gorelo in pri drugih sosedih. Požigam domači človek.«

Gospodar je shranil sumljiv listek in ga kasneje izročil orožnikom. Ko je padel sum na Rozo, so ugotovili, da je imela v svoji skrinji kos takega papirja, kakor so ga našli na skednju z grozljivo vsebino. Roza ga je odtrgala v naglici in odtrgani list je bil manjkajoči del ostanka v skrinji.

Zanimiv je tudi dogodek pri sosedovih. Da bi speljala ljudi na napačno sled, je pritekla po obeh požigih k sosedovim in vplila na vso moč: »Na pomoč, gori.« Pritekla je s skednja in je v rokah držala zavrženo skatijo za ciklo, v njej je bil žerjavico. Povedala je, da je vdele v polmeti neznanca, ki je zbežal iz šupe. Sosedovi so tedaj ugotovili, da je bila žerjavica v skatiji že ugašena. Roza je začela tudi plašiti ljudi in priporočati stalno stražo proti požigalcem.

Zdaj se je nabralo proti njej toliko sumov, da so jo aretirali ter odvedli na občino, kjer so jo orožniki zasiljali vprčo župana g. Zajca. Vso noč so jo zasiljevali. Enkrat bi se že skoro izmotala, ker je vrgla sum na svojo strico Janeza Kralja iz Velikega Gabra. Trdila je, da je on požigalec. Saj ji je pred dnevi sam pravil, da bi bilo dobro neke zažgati. Imenitno bi gorelo zdaj, ko so polni skednji in slama se tako rada vname. Izkazalo pa se je, da se je Roza sprla tudi s svojim stricem in ga je iz maščevanja hotela spraviti v zapor, nesrečo in smrt. Dokazalo pa se je, da se v nedeljo, kakor je trdila Roza s stricem sploh nista nič srečala. Stric je bil usodnega dne, ko je v Velikem Gabru gorel, zdoma.

Po dolgotrajnem zasliševanju, ki je trajalo vso noč, se je proti jutru le vstala in poštvalno delo g. komandirja je bilo kronano s priznanjem mlade požigalke, ki je nato povedala vse, kar jo je gnalo do požigov.

Mlada pokvarjenka ki bi spravila v pepel še ostalo vas, je zdaj v zaporu sreskega sodišča v Višnji gori. Vsa dolina je hvalečna našim orožnikom za hitro rešitev zamotane zadeve.

KINO MATICA 21-24
Danes samo ob 16. barvasti vefilm
Sadovi zemlje
Večerni predstavi radi koncerta odpadeta!

Objave

Koncert Ljubljanskega kvarteta (Pfeifer, Stančič, Šušteršič in Müller). Na sporedno bodo naslednja dela komorne literature: Z. Ka: Godalni kvartet, Beethoven: Kvartet op. 59 št. 2 v e-molu, Verdi: Kvartet v e-molu. Prvo delo spada v moderno literaturo, drugo delo je vzor klasične dobe, tretje delo pa ima vse znake prave italijanske melodičnosti. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Svojevrsna reklama. Podjetni ljubljanski trgovci se zadnje čase poslužujejo prav originalnih idej reklame, s katerimi zbujajo pozornost. Tako je v nedeljo dopoldne med 11. in pol 12. trossil aeroplan, ki ga je najela ugledna ljubljanska cvetličarna »Roza« iz Franciskanske ulice 3, nad mestom sveže in suho cvetje in oglašne letake. Med drugim je bilo vrženo iz letala tudi dvajset bonov v vrednosti od 10 do 100 din za brezplačen nakup v cvetličarni »Roza«. Ugledni tvrdki želimo čimveč uspehov, cenjenemu občinstvu pa pripočemo, da jo obišče.

Fine hiti od zmage do zmage

Novo senzacije na holandskem šahovskem veleturnirju

Amsterdam, 13. novembra. V tretjem kolu šahovskega turnirja osmih najboljših šahistov sveta, ki je bilo igrano v Rotterdamu, so bili rezultati: 4:1. Dr. Aljehin je porazil dr. Euwe, nek Reshevsky, partiji Flor- ne-Capablanca pa sta končali v remisu. Je imel že zopet dobljeno pozicijo, je potem prenalagal, hotel izkoristiti Capblancovo časovno stisko. Toda bliski svetovni prvak se je kljub tesnemu času odlično branil in še dosegel remis.

Gromingen, 13. novembra. Tu je bilo včeraj odigrano 4. kolo šahovskega turnirja. Prineslo je predvsem nov velik uspeh Fineu. Kot črni se je poslužil proti dr. Euweju neke Tartakowerjeve teoretične novosti in dobil kmeta. S to premočjo se mu je posrečilo iti v končnico, ki je dr. Euwe kljub neenakim tekačem ni mogel držati: Po 34. potezi se je dr. Euwe vdal. Partiji Flor-dr. Aljehin in Capablanca-Botvink sta končali remis. Partija Keres-Reshevski je bila prekinjena. Keres ima v končnici prednost.

Zwolle, 13. novembra. Danes popoldne je bilo tu igrano 5. kolo šahovskega veleturnirja. Po turnirni borbi je bila končana ena sama partija. Fine je v sijajnem stilu porazil Flohra. Slednji se je branil kot črni s francosko obrambo, in sicer z istim sistemom kakor v 3. kolu Capablanca. Flohr je imel pripravljeno novost, od katere si je menda posebno mnogo obetal. Toda Fine je dosegel kmalu veliko razvojno prednost, prešel v oster napad, žrtvoval kvaliteto in prisilil nasprotnika po 50. in 61. predaji. Tik pred koncem je bila pozicija sledeča: Beli: Fine: Kg1, Df7, Te1, Lb4, in d3, Sb5, kmetje a2, b2, e5, f2, g4 in h2. — Črni: Flohr: Kd7, Db6, Ta8, in h8, Le7, Sh4, kmetje a7, b7, e6, g6 in h6. Tu je bil na potezi Flohr, pa ni imel več parade proti 39. De7 : + itd. Če igra

namreč Tae8, sledi 39. Td1 s uničujočo grožnjo šaha, če pa 38. Sf3+, potem 39. Kh1, Se1 : +, 40. De7 : +, Kc8, 41. Sd6+, Kb8, 42. La5!, Dc8+, 43. Le4 ter mat ali izguba dame. — Ostale tri partije so prekinjene. Dr. Aljehin je kot beli v Nimcovičevi obrambi proti Keresu dosegel le brezpomembno prednost. Partija stoji enako, vendar dr. Aljehin še poskuša dobiti. Enako bi predvidoma končala neodločno partija Botvink-dr. Euwe, ki tudi stoji v končnici enako, pa Botvink tudi še ne da remija. V partiji Reshevsky-Capablanca stoji v končnici Reshevsky bolje.

Stanje po 5. kolu: Fine 4 in pol, dr. Aljehin 2 in pol (1), Botvink in Capablanca 2 (1), Keres 1 in pol (2), dr. Euwe 1 in pol (1), Flohr 1 in pol, Reshevsky pol (2). V Amsterdamu sedaj že resno računajo z možnostjo Fineove zmage v turnirju. V tem primeru si pribori pravico za match z Aljehinom za svetovno prvenstvo.

Jutri, v ponedeljek zvečer se v Haarlemu igra 6. kolo turnirja. Nastopijo sledeči pari: dr. Euwe-Reshevsky, Flohr-Botvink dr. Aljehin-Fine, Keres-Capablanca. Največjo pozornost zasluži svedea srečanje svetovnega prvaka z vodečim Fineom. Za dr. Aljehina bo to morda zadnja prilika, da kot beli z zmago poskusi dohiteti Finea. Prekinjene partije bodo odigrane šele v sredo.

KINO SLOGA — Telefon 27-30

Duhovita veseliga, polna humorja!

VSE ZA LJUBEZEN

Danes poslednji ob 16. in 21. uri

Ob 14.30 nepreklicno zadnjikrat

TAMARA — Po znižanih cenah!

Jutri premiera največje komedije sezone »IGNAC« — V stilu dobrega vojaka švejske!

Tatovi konjskih repov na delu

Oškodovano je 12 posestnikov v štirih vaseh

škofja Loka, 13. novembra

Pri kmečkem konju ima rep posebno veljavo. Brez dolgega repa si skoraj ne moreš misliti podelskega konja. »Ni tak, kakršen bi moral biti, pravijo kmečki ljudje. Konj, ki mu odrežejo rep izgubi tudi na ceni. Kar za cel tisočak ali še za več naj bi bil manj vreden, četudi cena konjskega repa samega ni tako visoka.

Te dni je neznana tatinska družba porazila konjem repe v Gostecah, Dragi in na Suhi, nato pa še v Zabnici. Kolikor je doslej dognano, je oškodovanih 12 posestnikov. Ni pa izključeno, da se bodo novi oškodovanci še prijavili. Vse kaže, da je morala biti na delu organizirana družba, ker si sicer ni moglo predstavljati, da bi bile obiskane v isti noči kmetije, ki so razmeroma daleč narazen. Tudi se zdi, da so morali krasti konjske repe ljudje, ki se na ta posel dobro razumejo. Repi so bili namreč odrezani naravnost mojestro. Znano je, da se s škarnjami ne opravi bog ve koliko. Zato ni izključeno, da so se posluževali tatovi posebnih rezi, ki so napravljena tako, da vtakneš konjski rep skozi posebno luknjo in potem rep priščipneš. Repi so bili porezani živalim prav do korena in bo trajalo tri, štiri leta, preden bodo zrasi novi. To pa je dolga doba, zlasti še, ako imajo konja naprodaj.

Tatovi so zlahka prišli v hve, ker ni navada, da bi se hlevska vrata zaklepala. Bolj čudno se sliši, da po povsod odpovedali psi pazniki. Bržčas so tatovi na pse že v naprej računali in so jih podkupili z mesom.

Najbolj je oškodovana posestnica Danica Kuraltova v Zabnici. Repe so porezali vsem trem njenim konjem. Tatinske goste sta imela v Zabnici tudi h'eva posestnikov Pavla Logondra in Antona Si-

frerja. V vsakem hlevu je zmanjkalo po en rep. Na Suhi, dobro uro daleč od Zabnice, so porezali rep trem konjem. Pri kmetu Hartmanu Andreju dvema živalima in pri posestniku Andreju Petnarju enemu. Draga, vasica v zminski občini in pod obronki Polhograjskih dolov, je imela obisk pri štirih gospodarjih. Repi so bili postrženi pri Pavlu Fricu, bivšem zminskem županu, pri Janezu Jenku, pri Jožetu Kušarjevi in pri Andreju Svoljsaku. Kot poslednja vas so prišle na vrsto Gostec, znane zaradi umetnostnega stropa v tamošnji cerkvi. Porezani so bili v Gostecah trije repi: konju posestnice Franciške Kalanove in dvema konjema bivšega župana sorske občine Franca Lušine. Značilno je, da je prišel tat pri Lušini v hlev skozi okno. Zunanji zapah se namreč ni dal lahko odpreti, zaradi česar je tat mislil, da je bil hlev zaklenjen. Tudi pri Lušini se ni pes prav nič oglašil. Sicer pa je bila tatvina tu toliko lažja, ker stoji hlev poleg stanovanjske hiše, med tem ko je gospodarsko poslopje, ki ga čuva pes, samo zase, na drugem koncu domačije.

Orožništvo marljivo išče storilce. Najti pa jih ne bo lahko, čeravno so trgovine in industrije, ki imajo s takimi reči opravka, o tatvinah obveščene. Te tatvine konjskih repov pri nas niso prve. Tudi lani so bili ponekod porezani repi. Nekega Beica so izsledili kot tatu. Poleg sodne kazni je moral plačati za vsak rep 400 din oškodovnine. Upamo, da bodo tudi letošnji podjetni zmlakvi konjskih repov padli v roke pravici. To je tembolj želeli, ker korist od ukradenega repa nikakor ni toliko, kolikršna je škoda, ki jo trpi lastnik na konju.

Smrt dvehletnega otroka v plamenih

Nesrečni otrok se je v odsotnosti matere preveč približal štedilniku

Šoštanj, 13. novembra.

Vsa rudarska kolonija na Ljškem griču pri Velenju živi te dni pod vtisom tragične nesreče, ki je zadela družino rudarja Javornika. Dvehletni Ivanček, edini otrok je storil žalostno smrt v plamenih.

Nesreča se je zgodila v petek zjutraj. Ivanček je vstal dobre volje in je priiskal v kuhinjo, kjer je njegova mati opravljala jutrnja dela. Med delom je mati za kratek čas zapustila kuhinjo in šla krmilit košči. Otrok je po njenem odhodu najbrž začel stikati po kotih kuhinje. Približal se je tudi štedilniku, v katerem je še gorel ogenj. Kako se je potem zgo-

dilo z njim, ne ve nihče. Ogenj je moral obžaliti otrokovo obleko, zatem pa je nesrečni Ivanček postal živa bakla.

Ko je prišla mati nazaj, so plameni že opravili svoje delo: otrok je ležal na tleh ves opečen. Obleka je dobesedno zgorela na njem, le okrog vratu mu je še visel ozek trak blaga. Tudi las ni imel več na glavi in ušesa so bila docela prežgana. Domači so takoj poklicali zdravnika dr. Kolšaka, ki pa seveda ni mogel več rešiti mladega življenja. Dva uri po nesreči je otrok umrl. Ves čas pa je bil pri polni zavesti in je večkrat klical očeta in mater in ju prosil vode. Starši, pazite na otroke!

Smrtna žrtev otroške lahkomiselnosti

Splezal je na drog električne napeljave

št. Vid na Dolenjskem, 13. nov.

Pri nas smo pokopali 13-letnega Ivana Grma, sinka malega kmeta, ki ga je doletela smrt na daljnovodu visoke napetosti, držačem od Grosuplja proti Novemu mestu. Vsa dolina sočustvuje z nesrečno družino. Nesreča se je primerila v bližini Velikih Pec v šentvidski okolici. Vas prekajajo vis-ki drogi dolenjske električne napeljave. Eden izmed drogov stoji sredi uravnika poleg Verbičevih hiše, kjer se zdaj te jesenske dneve zbiraajo pastirji iz domačih vasi. Med pastirji je bil tudi Grmov Ivan, ki je prignal na pašo domačo kozo Belko. Mladina se je nekaj časa šalila, potem pa je prišla malega Ivana h domašemu misel in se je pčabala, da se upa splezati na električni drog. Nihče ni pomislil, da bi se mu mogla primeriti nesreča. Ivan je sezul čevlje in splezal na drog, visok kakih 8 metrov. Visoko v zraku je tolik najprej po žicah, ki služijo v varovalne namene. Fantičku se ni zgodilo nič. Po'emp pa se je oprjel na drog z levico, z desnico pa je udaril po žici, ki teče po njej visoka struja. Mladina, ki je tedaj zrla v drznega plezalca, je v naslednji sekundi omenila v grozi. Grmov Ivan je bil v trenotku, ko je udaril po žici, živa bakla. Ves je gorel, kakor bi ga polil s petrolejem. Nato ga je vrglo v zrak in trenutek za tem je že padel v plamenih na zemljo.

Na trebuhu je oblezel v hudih kričih na tleh in vpil tako obupno, da je njegovim prijateljem zastajal dih: »Na pomoč! Gorim! je stokal ubogi otrok.

Nekateri otroci so stekli v bližino hiše k Verbičevim, v tistem pa so bili na pragu tudi Verbičevi, ki so čuli obupne kriče, da gori Grmov Ivan. Malega nesrečnika so zanesli v hišo in ga položili na posteljo. Pomagati pa mu več ni bilo mogoče. Smrt ga je rešila nadaljnega trpljenja. Mrečna električna struja, ki mu je šla ob dotiku žice skozi telo, mu je ožgala telo na mnogih mestih do kosti. Zgorela mu je tudi obleka na živem telesu. Tragična nesreča je res zgovernen zgled, naj se mladina ne podaja v bližino električne napeljave.

Pravočasno odkrita tatvina usnja

Šoštanj, 13. novembra
Šoštanjka kriminalna kronika je v zadnjem času spet zabeležila večje število tatvin, ki dajo slutiti, da kriminalnost narašča in da ima v brezposelnosti in gospodarski depresiji še svoje posebno leglo. V »Jutru« smo te dni poročali o veliki tatvini dragocenega nakitja pri dr. Mayerju, isti dan zjutraj pa so odkrili novo

večjo tatvino. Tokrat so si tatovi izbrali za svoj plen usnje v vrednosti nad 9000 dinarjev.

V skladišču šoštanjkega kolodvora je bila precejšnja množina različnega usnja iz Woschnagrove tovarne, pripravljena za izvoz v razne kraje. Ko je te dni zjutraj prišel v skladiščne prostore skladiščnik Fejovnik, je opazil, da manjkajo trije zavoji usnja. Tudi je opazil, da je bil v kotu stoječ sod z vinskim mostom odprt, pod sodej pa mlaka. V prvem trenutku je bilo jasno, da gre za tatvino. Obveščeno je bilo orožništvo, ki je s pomočjo železniških uslužbencev začelo pregledovati okolico kolodvora. In res so ukradeno usnje kmalu našli. Za periščem stoji lesena baraka, katero uporablja občina za shrambo. Železničar Vrhovnik je pogledal tudi tja. Na svoje presenečenje je našel vse tri zavoje pogrešanega usnja. Bili so pokriti s papirjem in cunjami. Tja so jih znosili tatovi misleč, da bodo tam dovolj varno shranjeni do časa, ko bi jih odnesli domov ali v še bolj varna skrivališča. Preiskava jih je torej prehitela. Ob najdbi so ugotovili, da so ostali zavoji še nedotaknjeni. Tehtali so 151 kg. Zanimiva je tudi zadeva z vinom. Manjkalo ga je 50 litrov. Ali so si tatovi z njim kar v skladišču napravili nočno gostijo ali pa so vsega odnesli s seboj, ni dognano. Verjetno je, da ga je precejšnja količina iztekla iz sode na tla, kar so še zjutraj opazili večjo mlako na podu.

V teku je intenzivna preiskava za storilce. Nerešeno je še vprašanje, kako so tatovi prišli v skladišče. Da bi se bili vtihotapili skozi okno nad skladiščno pisarno, je malo verjetno. Vse okolnosti kažejo, da se je kdo že prej pri večer, ko je bilo skladišče še odprto, skril v prostore in tam čakal ugodne nočne prilike, da je lahko omogočil ostalim tovaršarjem dohod. Gotovo pa je, da so vliom in tatvino organizirali in izvršili ljudje, ki so jim bile razmere okrog skladišča kolikor toliko znane. Upanje je, da bo preiskava to drzno tatvino pojasnila.

Obmejno učiteljstvo marljivo deluje

Ljutomer, 13. novembra.

Sresko učiteljsko društvo za Ljutomer-sko-radgonski srez je imelo nedavno v Gornji Radgoni zborovanje, ki ga je posetilo številno članstvo. Zbor je vodil zašlusni predsednik šolski upravitelj v pokolu g. Karel Mavrič iz Gornje Radgone. Ob otvoritvi se je spomnil časov pred 20 leti, ko so bile naše šole le potujočevalnice. Poudarjal je napredek našega šolstva ob meji, ki je v 20 letih svobode zelo napredovalo, k čemur je spodbujalo narodno učiteljstvo, ki deluje v tem obmejnem srezu. Mnogo zaslug ima pri tem močna stavovska organizacija, ki je stremila za tem, da se nacionalna zavest čim bolj širi ob meji, narod pa gospodarsko dvigne. Učiteljska organizacija je tudi pripomogla, da se je učiteljski položaj izenačil s drugim uradništvom, pri čemer pa še ostanejo nekatera vprašanja, za katerih rešitev se bo morala učiteljska organizacija še vedno boriti.

Pred prehodom na dnevni red je predsedujoči pozdravil računskega inspektorja g. Srečka Vogrinca kot predavatelja, zastopnika oblasti g. Pogrujca, šolskega nadzornika g. Karbaša in vse članstvo, zlasti novo, z željo, da bi nas v novem poslovnem letu pri našem delu vodila stavovska morala in tovarištvo. S toplimi besedami se je spomnil tudi članov, ki so b'li premešeni v druge srede. Društvo šteje danes 124 članov, neorganiziranih pa je še 21 učiteljev.

Sledilo je predavanje g. Vogrinca, nato pa občni zbor društva. O banovinski in glavni skupščini sta poročala g. Kočbek in Rihter. Med raznim dopisi je bila tudi prošnja učiteljske družine brez staršev, za katero se je med zborovanjem nabralo med članstvom 176.50 din za prvo pomoč.

Tatnica ga. Burjave je podala izprno poročilo o delu društva v preteklem letu. Društvo je imelo pet zborovanj, polnoštevno se je udeležilo zborovanja v Murski Soboti, skrbelo za redna predavanja, imelo redne seje ter se mnogo bavilo z aktualnimi gospodarskimi zadevami. Poleg navedenega se je društvo posvečalo narodno-obrambenemu delu v srezu, ki je v zadnjem času postalo težavnejše ter zahteva stalnega in napornega dela učiteljskega stanu. Blagajničarka gđ. Senčarjeva je omenila, da je bilo v preteklem letu 1.743 din preb'ka, stanje društvene imovine pa znaša 5.243 din. Dalje so poročali za gospodarski osek g. Korošak, za zaščitni osek g. Stopar, za nadzorni in upravni osek g. Mikl. Vsa poročila so pokazala temeljito delo organizacije na vseh področjih. Pri dopoldanskih volitvah je bil izvoljen v zaščitni odbor g. Zelhofer, za predsednika osek učiteljic pa gđ. Potočnikova. Slednjič je bil sprejet še proračun za tekoče poslovno leto.

Razstava beograjskih umetnikov

Beograd, 13. nov. P. V prisotnosti kraljevega zastopnika polkovnika Kokalja je bila danes odprta v paviljonu Cvijete Zuzorić na Kalemegdanu 11. jesenska razstava beograjskih umetnikov.

Deseto kolo v ligi

Dovolj je le bilo — za obe točki

Ljubljana je včeraj po različni igri obeh polčasov tesno premagala Sparto — Dvoboj med Beogradom in Zagrebom je dobil Beograd

Ljubljana, 13. nov.

X. kolo ligaških tekem je imelo glavni prireditelj v Beogradu, kaj se srečale vodilne štiri ligaške enjastorice, za nas »lokalne patriote« pa je bila še posebej privlačna tekma med zadnjim in predzadnjim v tabeli, torej med Ljubljano in zemunsko Sparto. Ostale tekme niso mogle mnogo spremeniti vrstnega reda v tabeli.

Dvojni spored v Beogradu je prinesel najhujši udarec Gradjanškemu, ki je moral obe točki pustiti Jugoslaviji, medtem ko se je Hašk rešil bolj srečno in spravil vsaj delni dobiček. Vrstni red na vrhu se zaradi današnjih rezultatov ni menjal, znatno pa si je tamkaj izboljšala pozicijo Jugoslavija, ki ima še razne teoretične možnosti v zadnjem kolu jesenskega prvenstva. Precej verjetno opa je, da bo vse ostalo pri starem.

Ljubljana je sprejela na svojih tleh Sparto in se zagrizla, da mora zmagati. To ji je sicer uspelo in dobila je dve točki, toda vsi, ki so tekmo gledali, morajo žal priznati, da jih je kljub naskoku treh golov do odmora ujela še prav pri piki. Smola je hotela, da je varaždinska Slavija na svojih tleh iztrgala Basku eno točko in tako Ljubljani tudi obe točki v dobro nista pomagali dlje kakor do predzadnjega mesta pred Sparto. V XI. kolu pa je spored spet takšen, da se belo-zelenim spet lahko primeri kaj neugodnega.

Dva enaka rezultata kakor v Ljubljani, zato je bilo občinstvo že lačno večje nogometne prireditve. Svede ni novinec v ligi: kakor je Sparta obena privlačnost, pa je prišlo na igrišče 1800 ljudi. Večji pač v prepričanju, da bo prisiljena sigurni zmagi domačega moštva. Do polčasa so ti ljudje prišli na svoj račun. Bilo je precej golov in rezultat prvega dela igre je dajal naslutiti izdatno zboljšanje količnika. Proti koncu igre pa je menda vsem odleglo, ko sta ostali obe točki v Ljubljani, ne glede na količnik. Tako je usoda nogometnih iger, tako se lahko v nogometni borbi kar iznenada preokrene marsikaj na glavo.

LJUBLJANA: Pogačnik; Ceglar, Bertoncelj I; Vodišek, Serčer, Boncelj; Janežič, Pupo, Grintal, Bertoncelj II, Erber.

SPARTA: Smiljančič; Lokenbauer, Mihajlovič; Otašević II, Letič, Boc; Majer, Gregorič, Lazič, Veličkovič, Doriat.

Tako v prijetnem poletu so belo-zeleni od vsega začetka prav resno zaigrali. Ze dolgo ni bilo videti takih potez od moštva, tako fino in točno izgrajenih napadalnih akcij, ki so se po vrsti zaključevale z razantnimi streloma na gol. Se malo pred polčasom je vse kazalo, na to, da bodo belo-zeleni vsaj enkrat praznovali krepko zmago, pa čeprav nad nasprotnikom, ki se je komaj pokazal v izbranem društvu jugoslovenske nogometne elite. Toda že po preteku četrte ure je moglo vajo okoli opaziti, da moštvo v taki formaciji in v takem sestavu ne bo brez velike in izdatne sreče kos nalogi, da mnogo poveča že do tedaj doseženi rezultat. To se je videlo potem tik pred koncem borbe, ko je belo-zeleno moštvo pod neodoljivim in borbenim pritiskom Zemunčanov povsem izgubil glavo; moral je Pupo, na svoje mesto, da vsaj nekoliko uvede red in ta predstavitev se je takoj pokazala za povsem oportuno mero. V tistem trenutku je že vse kazalo na to, da se bo Ljubljana morala zadovoljiti z neodločenim rezultatom, toliko so okrnjeni gostje pritisnili.

Igra razen prvih presledkov gotovo ni bila na posebni višini

Ze proti koncu prvega dela so »sigurni« zmagovalci precej popustili in se komodno sprehajali po igrišču. Čim bolj so se belo-zeleni hoteli ali nehoti pogrezati v neodoljivo komodnost, tem večja je bila pobuda na strani gostov, in moštvo, ki je dober del prvega polčasa igralo bolj podrejeno vlogo, je naposled prevzelo vajeti krepko v svoje roke, vrglo domače povsem iz koncepta in jih dobera pritisnilo v obupno obrambo.

O belo-zelenih

Najbolj ranljiva je bila med belo-zelenimi srednja vrsta, preko katere je nasprotni napad prehajal kar mimogrede. V dobi poletne ljubljanske ofenzive se ta šibkost ni toliko razodevala, ker je ljubljanski napad znal tudi sam držati situacijo pri sebi, brez večje podpore od zadaj. Toda s časom je moral Pupo vse več posegati v dogodka v ozadju, s tem se je napadalna celota združila in takoj se je situacija prenesla preko izredno šibke srednje vrste na ožjo obrambo. Ta ni bila vse čas dorašla nalogi. Nezanisljiv je bil Pogačnik v gol, ki je bil ob obeh zgoditkih slabo plasiran, a je tudi druge stvari branil je bil Stane, ki mu je desno krilo, večno nepokrito, uhašalo brez posebnih težav. Ceglar ni bil najboljši, toda vztrajal je v svoji povprečnosti enakomerno do kraja. V napadu sta nista imela situacije ob krilu, od katerih je bil Erber mnogo bolj uspešen, oba pa sta bila vse premalo zaposlena, oba sta tudi premalo in še neuporabno centriral. K temu je Janežič z nepotrebnim ofsidom pokvaril četrti zgoditek, ki je bil plod izredne Erberjeve zlo-akcije.

Spartanci

so tokrat prvič zaigrali na ljubljanskem tleh in so zlasti s finishem dokazali, da so po vsej pravici zašli med ligaško družbo. Sprva so bili precej začetniški na terenu. Gotovo jih je tudi depimirala nezgoda z avtomobilom takoj v začetku borbe. Toda niso klonili niti tedaj, ko je kazalo, da se bo vili nad nje tako golov. Ne samo da niso klonili, temveč so, posebno po Letičevi izključitvi, še bolj zagrizeno stisnili zobe in pokazali odločnost in borbenost, ki je ne bi bil nihče od njih pričakoval. Vse hujši je bil njihov pritisk, čim bolj se je bližal konec, in je bil splošen

ljani (3:2) nam javljajo tudi iz Splita in Sarajeva, in sicer v korist Hajduka in sarajevske Slavije. Prav za prav se mora reči, da sta gostujoči moštvi v obeh primerih odnesli kožo še dovolj poceni.

Ligaški spored, in sicer XI. in zaključno kolo v jesenskem delu tekmovanja, se bo nadaljeval že prihodnjega nedelje 20. t. m. po naslednjem razporedu:

v Beogradu: BSK—Slavija (V) in Jedinstvo—Sparta, v Splitu: Hajduk—Jugoslavija, v Sarajevu: Slavija (S)—Bask, v Zagrebu: Gradjan. (Z)—Gradjan. (S) in v Ljubljani: Ljubljana—Hašk.

Tabela po današnjih izidih ni doživela velikih sprememb razen v sredini, kjer sta Jedinstvo in sarajevska Slavija zamenjala VII. in VIII. mesto ter na koncu, kjer sta z zadnjim in predzadnjim mestom enako storila Ljubljana in Sparta, in bo nudila do naslednje nedelje tako-le slike:

BSK	10	7	3	0	25:9	17
Jugoslavija	10	7	1	2	19:10	15
Gradjan. (Z)	10	6	0	4	25:10	12
Hašk	10	5	2	3	21:15	12
Hajduk	10	4	4	2	22:15	12
Bask	10	3	4	3	14:14	10
Slavija (S)	10	4	2	4	18:19	10
Jedinstvo	10	4	1	5	20:23	9
Gradjan. (S)	10	3	1	6	15:27	7
Slavija (V)	10	2	2	6	16:21	6
Ljubljana	10	2	2	6	10:23	6
Sparta	10	1	2	7	11:29	4

V naslednjem naša poročila:

Ljubljana: Sparta 3:2 (3:0)

vtis, da ne bi bili šli z igrišča poraženi, če bi bila trajala tekma vsaj še pet borih minut.

Svoje boljše moči so imeli gostje v napadu. Notranja trojka je pokazala nekaj uspešnih kombiniranih potez, tudi precej odločnosti pred golom. Desno krilo jim je neprenehoma nosilo situacijo v nasprotno polje. V krilih je na oko dobro igral srednji krilec, opazilo pa se je, da se je moštvo po njegovi izključitvi precej dvignilo, pač dokaz, da je moč kljub svoji dobi igri uplival na ostalo moštvo destruktivno. Dober pa je bil levi krilec. O obrambi ni mogoče peti ditiramb, bila je povsem povprečna formacija, toda branilski par je bil v svojem delu odločen, poizrtvovalen. Vratar je bil zelo nesiguren.

Kratek potek igre

Začetek je pripadel ves belo-zelenim, ki so takoj hudo pritisnili. Ze v 4. min. prvi uspeh. Pupo da Janežič sijajen predložek, ta se prebije do bližnje vrat in bije v smeri proti голу; Lokenbauer po nesreči podstavi nogo in žoga se mu odbije v mrežo. Lj. je poslej odločno v napadu. V 9. min. je pred Smiljančičem velika gneča, Pupo z glavo izbije Smiljančiča iz rok žogo, ki pride naposled do Grintala in ta pretvori v 2:0. Po preteku prve četrte ure uprizorijo Spartanci prvi tipaž napad, toda poslej so ti obiskvi v nasprotnikovi polovici vedno česči. Po eno situacijo za pravita Erber pa Janežič. V 20. min. odbije Stane na dolgo tja do Erberja na krilo, ki lepo prevzame in se prebije po kornjerju črti, od tod pošlje oster center na sredo, ki mu Grintal nastavi glavo in žoga svisne mimo Smiljančiča v mrežo. 3:0. Sredi polčasa se je igra močno unesla. Kmalu dozorijo prve prilike za Spartance, tako v 22. min., ko zgreši leva stran napada silno nevaren center z desnega krila, tako v 31. min., ko gre prost strel iz bližine kazenske črte v prečko, toda tudi ljubljanski napad se nevarno udejstvuje pred Smiljančičem, je da brez uspeha.

Po odmoru je zopet Lj. spočetka v ofenzivi. Po preteku 10. minut postane igra mlačna in počasi se začne razvijati uspešna igra gostov. V 14. min. se konča lep napad Spartancev z ostrim Lazičevim strelom, ki je za nemogoče plasiranega Pogačnika neubranljiv. Malo smole ima ljubljanski napad, tako v 24. min., ko bije Grintal nesrečno v vratarja mesto v prazno mrežo. V 25. min. pošlje sodnik Letiča v oblačnico — zaradi ugovaranja in žalitve. Tik pred njim je za pet minut zapustil igrišče Veličkovič — zaradi blesture. V tej situaciji so se Spartanci le znašli in uprizorili ofenzivo, ki je trajala do kraja. V 39. min. krasen strel desnega krila, ki je zopet za Pogačnika zaradi slabe plasiranosti nedosegljiv. Potem do konca nič več!

Sodil je g. Bažant iz Zagreba dobro in objektivno.

Štirje najboljši med seboj

Beograd, 13. novembra.

Renovirano igrišče BSKa je imelo danes rekordno obisk, okoli 15.000 gledalcev. V dveh tekмах štirih najboljših ligaških moštev, ki so bile obenem dvoboj med Beogradom in Zagrebom, je zmagal Beograd, ki je pospravil tri točke, dočim so Zagrebčani nesli domov eno samo, toda to več ko zaslužno. Hašk bi bil po poteku igre zaslužil zmago, ki pa mu jo je odnesel slab sodnik.

BSK : Hašk 2:2 (2:0)

BSK je nastopil brez Stevovića, namesto katerega je igral Dragičević, vrata pa je branil Mrkušić. V prvem polčasu se je zdelo, da bo Hašk doživel težak poraz, ker je bil BSK zlasti v napadu odličen in je stalno ogrožal Haškova vrata. Hašk se ni mogel znajti in celo njegovi najboljši, kakor Gajer, Hitrec in Medarić so igrali slabo. Dober je bil kljub obema dobljenima goloma vratar Zmara in deloma tudi obramba.

V 12. min. je Valjarevič ostro streljal na gol, Zmara je odbil Podhrackemu, ki je spet streljal, toda Zmara je odbil še enkrat. Zdjaj pa je bil na mestu Božovič, ki je nazadnje premagal Haškova. 1:0 za BSK. V 19. min. je dobil žogo Glišovič skoraj na outu, visoko central Podhrackemu, ki je z ostrim strelom povaljal na 2:0. Sele v 40. min. je Hašk izvedel prvi nevarnejši napad, toda Hitrevec strel je onemogočil Mrkušiću.

Beograd : BSK 3:2 (3:0)

Po odmoru je spet BSK začel napadati, toda kmalu se je slika menjala. Hašk je uredil svoje vrste, BSK pa močno popustil. V 16. min. »predribla« Fink branilca Stojilkovića, strelja lepo pred gol, kjer ujame žogo Medarić in jo z glavo pošlje v mrežo. 2:1. Pet minut kasneje spet lep napad Haška. Hitrec sam ni mogel streljati, temveč je oddal Finku, ki je poslal pred vrata, kjer je Kacijan iz neposredne bližine izravnal. 2:2. Hašk je zdaj mnogo močnejši, toda nekajkrat sodnik preze očitne prestopke BSKovcev v samem kazenskem prostoru. Tako ostane rezultat do konca neodločen.

Tekmo je sodil g. Moni Karlo iz Skoplja slabo.

Jugoslavija : Gradjanski (Z) 2:1 (1:0)

Čast Beograda je danes dejansko rešila Jugoslavija, ki je prav prijetno iznenadila s svojo smiselno igro. Njeni napadi so bili lepo zgrajeni. Veliko zaslužno za dobro igro rdečih je imela tudi nova pridobitev Jugoslavije, srednji krilec Bečić, ki ima lep pregled nad igro in mirno ter zelo učinkovito podpira napad. V krilskih vrstih je bil tudi še dober Djokić. Obramba je bila skoraj izvrstna, posebno vratar Lovrić, ki ima levi delež pri današnji zmagi.

Gradjanski ni mogel preprečiti in je le v nevarnih situacijah pred golom prekašal nasprotnika. Do odmora je imela Jugoslavija več od igre. V 42. min. je zapustil Zalat (Gr.) zaradi poškodbe igrišča, pa je po pavzi spet nastopil. V 44. min. je Aca Petrović po lepem centru levega krila Stevova dosegel vodstvo.

V drugem polčasu se je Gradjanski popravi. Voda napada Wölfi je menjal mesto z Antolkovičem na levi. V 25. min. je Šipoš, ki ga je sicer dobro kril Djokić, lepo podal Wölflu, ki je izenačil. Sedaj je moral vratar Lovrić mnogo posredovati. V 38 min. je dobil Stevov na levem krilu žogo v ugodni poziciji ter neubranljivo ustrelil drugi gol. Jugoslavija se je zdaj

Slabost Vičanov se je pokazala predvsem v tem, da so stalno menjavali svoj napad in izvrševali vse mogoče prerupacije. Razen tega so imeli izrazito slabotno obrambo. Repovža so poslali iz obrambe naprej, kjer se pa ni izkazal.

V vodstvo je prišla Svoboda sredi polčasa po Satterju. Ta rezultat je potem ostal do 40. minute drugega polčasa, ko je Thuma uspešno dokončal Slaninino koristno predgro. Še tik pred poslednjim žvižgom je Unterreiter pretvoril prost strel s kazenske črte v drugi zgoditek.

Sodil je g. ing. Sketelj.

Jadran : Kranj 3:2 (1:1)

Kranj, 13. novembra

Na današnji prvenstveni tekmi med Kranjem in Jadranom je prišlo do velikega presenečenja, ki ga ni nihče pričakoval, najmanj pa Kranjčani, zlasti po nedavni visoki zmagi Kranja v Ljubljani nad Jadranom. Vsi so pričakovali ponovno zmago domačih, toda Jadran jim je to pot prekrizal račune in potisnil Kranj na četrto mesto v tabeli.

Na tekmi se je zbralo nad 300 gledalcev, med njimi mnogo Jadranovih kibicev, ki so pridno navijali za svoje. Jadran ni bil boljše moštvo, toda zmago je zaslužil zaradi svoje borbenosti. Obe moštvi sta pričeli zelo lepo in vsi so se nadejali lepe igre. Toda prve kombinacijske poteze se niso več ponavljale, pač pa je bila vsa nadaljnja igra obeh moštev zgrajena na sunkovitih predorih. Ze v 10. min. uspe Šausu plasirati mimo vratarja in Jadran je v vodstvu. Kranj oblega nasprotnika, toda Jadranova obramba je žilava in ne pusti napada v bližino. Tik pred koncem igre se posreči desni spojki Djukiću z iepim strelom pod prečko izenačiti.

V drugem polčasu Kranj pritisne in kmalu se mu nasmeje sreča na beli točki: prisojeno enajstmetrovko pa pošlje Jež out. Jadran uprizori nekaj silovitih napadov, ki se jih Kranj ne more otresti. V 20. min. pride Jadran v vodstvo, a kmalu nato Kranj po levi zvezi spet izenači. Obe strani močno pritiskata in vse kaže, da bo ostalo pri remisu. V predzadnjih minutah pa se je Jadran spet znašel in levi zvezi se posreči, da skozi celo vrsto nog pošlje v mrežo.

Jadran je igral zelo poizrtvovno in borbeno. Najboljše moči je imel v obrambi, zlasti je ugaljal srednji krilec Marn. Kranj je podal raztrgano igro in je pustil, da mu je nasprotnik vsilil visoko igro.

Sodil je g. Erlih.

Hermes : Kovinar 3:1 (0:1)

Jesenice, 13. novembra

Na igrišču Kovinarja je bila danes odigrana prvenstvena nogometna tekma med ljubljanskim Hermesom in domačim Kovinarjem. Prvi polčas so bili domači v premoči in so tudi dosegli vodilni gol. V drugem polčasu so se pa začeli pripraviti s sodnikom, ki je nato izključil desnega branilca Korena, najboljšega moža v moštvi. Zaradi tega sta padla elan in morala Kovinarja in so Hermežani potem trikrat potresli njegovo mrežo.

Sodil je g. Mehle.

Celjska skupina

Olimp : Jugoslavija 5:5 (3:2)

Celje, 13. novembra.

Prvenstvena tekma, ki je bila odigrana na igrišču pri Skalini kleti, je bila ves čas zelo živahna in napeta. Obe moštvi sta predvedli solidno tehnično igro in igrali zelo poizrtvovno. Prvih 15 minut je imela Jugoslavija nekaj več od igre, a ni mogla spraviti žoga v mrežo. Nato se je

potegnili v obrambo in držala rezultat, toda njena zmaga je zaslužena.

Tekmo je dobro sodil g. Rakčič iz Sarajeva.

Hajduk : Jedinstvo 3:2 (1:1)

Split, 13. novembra.

Tekma je bila v začetku zelo lepa. Jedinstvo je zlasti v prvem polčasu podalo tehnično dobro igro, dočim je Hajduk igral slabše kakor po navadi. Prvi polčas je končal neodločeno 1:1, v drugem pa je Jedinstvo v 6. min. prišlo v vodstvo ter se nato potegnili v obrambo, da bi držalo rezultat. Hajduk je začel zelo napadati. V 35. min. so Splitčani dosegli gol, proti kateremu so Beograjčani protestirali. Sodnik Macoratti si ni bil na jasnem in je pozval stranskega sodnika, ki je trdil, da je gol regularen, in je nato gol priznal. Na igrišču je nastalo prerekanje, ki je trajalo pet minut. Občinstvo je protestiralo zaradi nediscipliniranosti Jedinstva. Tekma se je nadaljevala zelo ostro. Zdelo se je, da se bo končala neodločeno, toda v zadnji minuti je Matošić z učinkovitim strelom dosegel zmagoviti gol.

Sodil je g. Macoratti iz Ljubljane, ki je imel težko nalogo, vendar se mu je posrečilo, da je držal igro v mejah dovoljenega.

Slavija (S) : Gradjanski (S) 3:2 (1:1)

Sarajevo, 13. novembra.

Gostje so predvedli dober nogomet in so bili zlasti v prvem polčasu odlični, v drugem pa jih je Slavija potisnila v defenzivo. Slavija je v 14. min. zabila prvi gol po Rajliču, v 30. min. je Cemerik izenačil. V 8. in 14. min. drugega polčasa je Rajlič postavil na 3:1, a v 38. so gostje znižali na 3:2. Sodil je g. Štefanović iz Beograda dobro in objektivno.

Slavija (V) : Bask 0:0

Varaždin, 13. novembra.

Pred 1500 gledalci je bila ta ligaška tekma, v kateri je Bask v začetku predvedel boljše in ofenzivnejšo igro. Pozneje je Slavija močno pritisnila, pa ni prišla do uspeha. Bask je forsiral visoko igro po krilih. Slavija pa je igrala bolj kombinatno. V drugem polčasu so domači popustili, pa vendar Beograjčani niso mogli do uspeha. Koti 5:3 za S. Sodil je odlično g. Mlinarić iz Zagreba.

Olimp znašel in je Canžek v 25. min. potresel mrežo Jugoslavije. Dve minuti pozneje je Osolnik iz enajstmetrovke izenačil. V 32. min. je povisal Ključar na 2:1, v 39. min. pa Rakšinja iz daljave 25 m na 3:1. V 43. min. je Steblovnik izvedel prosti strel proti Olimpi iz daljave 16 m in znižal na 3:2. Po odmoru je bila igra spet izenačena. V 15. min. je Steblovnik II. iz neposredne bližine potisnil usnje v Olimpovo svetilko in izenačil. V 20. min. je Rakšinja zvišal na 4:3 in dve minuti kasneje Ključar na 5:3. V 27. min. je Steblovnik I. znižal na 5:4. Tri minute pozneje je isti zastreljal enajstmetrovko. V 33. min. je pa iz razdalje 20 m izenačil stanje na 5:5. Jugoslavija je še krepko napadala in si ustvarila več lepih pozicij, ki jih pa ni znala izrabiti.

Sodil je g. Prestinger.

Atletiki : Celje 5:0 (4:0)

Po tekmi Olimp : Jugoslavija se je pričela na istem igrišču pred približno 500 gledalci podsvajena tekma med Atletiki in Celjem. Moštvo Celja je nastopilo v oslavljeni postavi in je doživelo po lepih uspehih v zadnjem času hud poraz, ki pa je številčno izraženo previsoko. Atletiki so uredili dobro, tehnično in kombinatno igro in igrali tudi z velikim elanom in večjim smislom kakor Celje. Moštvo Celja se že v začetku ni znašlo, kar so Atletiki temeljito izrabili. V 10. min. je Čoh iz daljave 20 m potresel mrežo Celja. V 14. min. je Wohlgemuth po lepi kombinaciji zvišal na 2:0. Sele zdaj se je Celje zbralo in začelo s protinapadi, pa ni imelo srečaja. V 33. min. je Zorko iz neposredne bližine zvišal na 3:0, v 41. min. pa Čoh na 4:0. Igra je bila v prvem polčasu zelo razgibana in napeta.

Po odmoru sta obe moštvi popustili, zaradi česar je postala igra nezanimiva. Celje se je krčevito trudilo, da zniža rezultat, toda obramba Atletikov je bila na mestu. V 33. min. je Krepuš po hitrem prodoru zvišal na 5:0. Celje ni klonilo in je začelo pritiskati. Napad pa je bil premalo povezan, a krilci preveč defenzivni. Kljub temu si je Celje ustvarilo nekaj pozicij, a kljub vsem naporom ni spravilo žoga v mrežo.

Sodil je g. Končič iz Maribora.

V drugorazredni prvenstveni tekmi, ki je bila odigrana na Glaziji je Laško, po slabi igri premagalo Boruta iz Gotovelj z 2:0 (2:0).

Mariborska skupina

Čakovec, 13. nov.

Prvenstveno tekmovanje v mariborskem okrožju LNP napreduje silno počasi, in sicer zaradi tega, ker oblastva v Mariboru ne dovoljujejo nogometnih tekem, kar je posledica znanih incidentov 9. oktobra t. l. Ker bo to najbrže trajalo do konca leta, se ne ve, kako nameravajo merodajni sporni faktorji prvenstveno tekmovanje LNP pravočasno spraviti pod streho. Danes so bile na sporedu tri tekme, in sicer Zeleničar : Slavija in Rapid : Mura, obe v Mariboru, ter ČSK : ISSK Maribor, od katerih pa je bila odigrana samo zadnja.

ČSK : Maribor 3:2 (2:0)

Tekma se je pričela s tričetrturo zamudo, ker ob določenem času delegiranega sodnika g. Deržaja iz Ljubljane ni bilo na mestu. Tako so se funkcionarji obeh klubov po iniciativi saveznega funkcionarja prof. Jelačiča sporazumeli, naj bi tekmo sodil savezni sodnik dr. Brandl iz Čakovca. Ko pa je dr. Brandl sodil že kakih 25 minut, se je pojavil sodnik g. Deržaj, ki se je šele takrat z avtomobilom pripeljal iz Maribora. Spet sta se obe moštvi sporazumeli in je tekmo dalje vodil g. Deržaj.

Tekma je nudila koplico razburljivih momentov ter je bila tako, da se do konca ni vedelo, kdo bo prav za prav zmagal. Mariborčani so od začetka uprizorili lepe napadalne akcije, ki bi bi gotovo obrodile sadove, če ne bi bili igralci preveč sebični. Pritisk Maribora je trajal vse do 25. min. prvega polčasa, ko je nenadno dobil žogo Vukovič, ki je po solo-akciji zabil vodilni gol za Čakovčane. Maribor je skušal izenačiti, pa ni šlo. V 40. min. se je vrgel vratar Marguč tako nesrečno na žogo, da je treščil ob drog in oblezel nezavesten v krvi z veliko zvejavjo rano na glavi. Nemudoma so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima počeno lobanjo. Zaradi tega so bili gostje zelo depimirani, zlasti ker so morali igrati z 10 močmi. Tik pred polčasom je v 44. min. Breslauer zvišal na 2:0.

V drugem polčasu je Maribor napadel zelo intenzivno, toda vse akcije so ostale brez uspeha. V 5. min. doseže spet Breslauer v solo-teku tretji gol za svoje barve in že se zdi, da bo Maribor težko porazen. Toda Mariborčani ne klonijo. Moštvo uprizarja nevarne in krasne napade in v 25. min. je Miloš prvič, v 30. min. pa drugi uspešen, tako da zniža stanje na 3:2. Vsa prizadevanja Mariborčanov, da bi rezultat izenačili, pa so ostala zaman, ker je Čakovec potegnil vse svoje sile v obrambo.

Pri Mariboru se je odlikovala obramba. Sploh je igralo vse moštvo z elanom le zaradi sebične igre napada ni bilo uspeha. Tudi Čakovec je imel najboljše moči v obrambi, medtem ko ostali niso zadovoljili. Oba sodnika sta zelo dobro vodila tekmo, ki se je zaključila v popolni temi.

OSTALO PRVENSTVO

LJUBLJANA: II. razred: Grafika : Mladika 3:0 p. f., Moste : Adria 4:2, Slavija : Korotan 3:2. Juniorji: Hermes : Mars 5:1, Ljubljana : Jadran 6:0.

STRAŽIŠČE: Ljubelj : Savica 1:0.

Občni zbor Moto-Hermesa

je bil včeraj ob lepi udeležbi pri »Sestici«. Podrobno poročilo bomo objavili v redni izdaji »Jutra«.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Deloma oblačno vreme, precej oblačno na severu, zapadu in na skrajnem jugu, jutranja megla v sredini države in na severu, jasno v primorju. Temperatura se je nekoliko dvignila. Najnižja Plevlje —3, najvišja Maribor 18 C.

Zemunska vremenska napoved: Po večini jasno v vsej državi z jutranjo meglo, posebno v dolinah in kotlinah. V severovzhodnih krajih delno oblačno. Temperatura se bo nekoliko dvignila.

Afera lepe manekenke

Tudi v Ljubljani znana plavalasa manekenka Nada ob-streljena, njen varani ljubimec pa je izvršil samomor

Ljubljana, 13. novembra. Pred dvema letoma smo imeli v Ljubljani lepo modno revijo, ki so jo priredili vrh naši obrtniki. Gotovo se je spomnili, saj je bila med prvimi, a še bolj vam bo nemara v spominu lepa in vitka plavalasa Nada Mandičeva, ki je bila prišla kot izveščana manekenka iz Zagreba v Ljubljano. Pa se je res znala elegantno kretati in vesti, da je njena vitka postava zbujala pozornost in občudovanje. Nekateri naši modni saloni so se zaradi njene verziranosti v poslu kar trgali za njo in zato ni čudno, da smo jo videli tudi še pri naslednjih revijah v Ljubljani.



Slika z ljubljanske modne revije 1. 1936 — Druga od leve proti desni je Mandičeva

Lepa, očarljiva, vedno elegantna in po zadnji modni oblečena plavalaska je pa seveda imela tudi dosti oboževalcev. Na videz se je zdela nepristopna, toda v družbi finih kavalirjev so jo videli čisto. Še letošnjo pomlad smo jo videli v Ljubljani, potem pa je izginila. Nekaj časa je bila v Zagrebu, a zdaj poročajo, da je posla v Dubrovniku žrtev ljubzenske drame. O tej ljubzenski tragediji, ki se je odigrala v sredo zvečer v nekem hotelu v Dubrovniku, je »Jutro« že na kratko poročalo. Nada Mandičeva, ki je ločena žena dr. Nikole Mandiča, sina voditelja Hrvatske v pokojni Avstriji, se je seznanila z židom Eliasom, sinom industrije iz Dresdene v Nemčiji, ki je moral nedavno pobegniti. Rešil je sicer nekaj premoženja, toda razpisna Nada mu ga je dobila del razmetala in poglajala. Prav to je bil tudi povod tragediji, ki se je odigrala v sredo zvečer v dubrovniškem hotelu.

Izak Elias je namreč najprej streljal na Nada Mandičevo in jo zadel v vrat, nato si je bil pognal kroglo v glavo. Med tem ko je bil Izak takoj mrtev, je bila Nada le ranjena na vratu. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so jo zdravniki operirali in menda ni nevarnosti za njeno življenje.

Nada Mandičeva se je pred 10 leti ločila od svojega moža in je nekaj časa živela s sarajevskim trgovcem z vnom Volframom, ki pa je umrl. Nedavno se je seznanila kakor rečeno z nemškim židom Eliasom. Preko Splita sta prispela v Dubrovnik. Elias ji je kupil krasne toalete, dragocen nakit in razne druge reči, toda ljub temu ga je varala. Ko jo je neki Anglež povabil na čaj, se mu je odzvala. Tedaj je Elias v obupu — gmotno je bil tudi uničen — sklenil napraviti vsemu konec. To je bilo razvidno tudi iz pisma, ki jih je policija našla v hotelu, kjer se je odigrala tragedija. V mrtvečem žepu je policija našla 600 dinarjev. Bankovci so bili zgneženi in okrvavljeni. V kovčegu Mandičeve pa so dobili 15.000 din, ki so bili prav tako okrvavljeni. To je bil povod, da se je začela policija bolj zanimati za Mandičevo. Policija namreč domneva, da je Mandičeva kljub temu, da je bila ranjena, po Eliasovem samomoru takoj pobesala njegov denar in ga spravila v svoj kovčeg. Domnevo policije potrjuje dejstvo, da je dobil Elias nedavno tri denarna nakazila po 5000 din, a tega denarja niso nikjer našli.

Policija je vso zadevo izročila sodišču, ki zdaj vodi preiskavo proti Mandičevi. Na dan so prišle še nekatere zanimive in pikantne podrobnosti. Ugotovili so, da je

imela Mandičeva intimne odnose z več ljubci. Našli so namreč več ljubzenskih pism. Eden izmed njenih oboževalcev piše: »Solzljivi oči se vsočlavljam od tebe, ko te moram prepušči drugemu ljubcu.« V splošnem je imela precej prijateljev in je živila zelo potratno. Beograjska »Politika« piše, da so ljubci porabili za njo mnogo denarja. To je videti že po njenih toaletah in dragocenemu nakitu. Elias je v poslovnem pismu navajal, da je Nada kriva njegove nesreče. Navedel pa je tu-

Maribor preko nedelje

Maribor, 13. novembra. Hladna jesenska nedelja. Ljudje odeti v tople obleke in plašče. Na periferiji, pa tudi v središču mesta so danes slovesno praznovali tradicionalno Martinovo nedeljo. Veselo je bilo tudi snočnje

planinsko martinovanje pri Mariborski koči

kjer so se sestali mariborski planinci ter martinovali ob židani volji s številnimi zagrebškimi sljemenci. Martinovanje se je danes nadaljevalo. Na naslov mariborsko-zagrebškega planinskega prijateljstva je bilo izrečenih precej lepih besed. Tudi letošnje planinsko martinovanje je poglavitno prijateljske planinske stike med mariborskim in zagrebškim planinstvom.

Kulturni Maribor pa se je zbral sinoči

pri krstni predstavi štandekerjeve „Prevare“

Kmečka drama v treh dejanjih razodeva številne dramatične konflikte. V splošnem je predstava v Malčevi režiji ugaljala. Stevilno občinstvo, ki je gledališče zasedlo, ni štedilo s priznanjem posameznim igralcem ter avtorju štandekerju, ki je moral po prvem in tretjem dejanju na oder. Prejel je v znak priznanja številne vence in šopke.

Novo železniško postajališče Sv. Ožbold

Danes je bila v središču našega splavarstva in lesne trgovine, pri Sv. Ožbald ob Dravi, vesela flosarska nedelja, ki je bila letos združena s slovesno otvoritvijo in blagoslovitvijo novega postajališča Sv. Ožbald, med postajama Ribnico-Brezin in Sv. Lovrencem na Pohorju. Po prihodu popoldanskega vlaka je opravil blagoslovitvene obrede mariborski stolni prost dr. Maks Vraber. Novo postajališče ima uradni prostor, čakalnice in druge pritlikine. Bo velike koristi za prebivalstvo Vurnata, Kaple, Gradišča in Sv. Duha na Ostrem vrhu. Razen tega je zgrajen do postajališča tudi nov brod posestnika Peteržinka. Današnje slavlje je privabilo v središču naših flosarjev obilo občinstva iz Dravske doline, pa tudi iz Maribora in okolice.

Mirovno nedeljo

je proslavila danes dopoldne Zveza bojevnikov v dvorani Ljudske univerze. Pred tem je bila v stolnici maša zadušnica za padle v svetovni vojni Akademijo je otvoril inšpektor banske uprave g. Pirc. Spominski govor, v katerem je podčrtal mirovno misel, je imel ljubljanski trnovski župnik Janko Cegnar. Na sporedu sta bila deklaracija Gečeve, posvečena padlim v svetovni vojni, in predvajanje skioptičnih slik o grozotah svetovne vojne. Pevci so v okviru akademije odpele »Oj ta soldaški boben« in »Oj Doberdob«. Dvorana Ljudske univerze je bila polna zasedena. Navzočni so bili tudi nekateri predstavniki oblasti, med drugim mestni župan dr. Juvan.

Stanovanjski najemniki za svoje pravice

Danes dopoldne je bilo pri Gambrinu dobro obiskano zborovanje mariborskih stanovanjskih najemnikov. Zbor je vodil predsednik Društva stanovanjskih najemnikov Jože Kac. Govorili so Bajt, Bahun, Novak in Mohor. Govorniki so se zavzemali za zaščito stanovanjskih najemnikov. Borba stanovanjskih najemnikov gre za tem, da bi dobile banovine kompetence reševanja stanovanjskega vprašanja. Dne 2. aprila 1937. je Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru poslalo

dišena nekaterih drugih oseb, zaradi katerih je moral v propast. Tako je navedel nekakega Ilijo Raznjatovića, ki je zdaj v Beogradu in ki ga je izkoristil skupaj z Mandičevo. Nada ga je predstavila za svojega brata, toda Elias je kmalu ugotovil, da je to eden izmed njenih ljubčkov. V pismu pravi nesrečni žid, da je Nada žena brez značaja, a da je brezobzirno izkoristila vsakogar, ki ga je lahko uje-la v svoje mreže.

Nada Mandičeva je še v bolnišnici, toda je pod policijskim nadzorstvom in bo takoj, ko ozdravi, izročena sodišču. Iz bolnišnice je hotela preko zaupne osebe poslati nekemu znancu obvestilo, vendar so ji to preprečili. Lepa manekenka, ki je tolikrat zmešala glavo, bo zdaj vsaj začasno zaključila svojo pestro kariero.

gah. Kolo je popolnoma zdrobljeno. — V Vetrinjski ulici je povozil dvoprežni voz poštnega uslužbenca Vilka Supančiča s Pobrežja. Voz je kolo zdrobil. Supančič je k sreči odnesel zdravo kožo. — Šofer Albert Pirnat je trčil s tovornim avtomobilom v betonski steber prometnega otoka na Glavnem trgu in ga omajal. Razlil je tudi asfalt. K sreči ni bilo druge škode.

Vlomilec in tatovi

V hiši posestnika Josipa Verdonika v Selnici ob Dravi so se pojavili vlomilci. Odnegli so gotovine za 900 din, razen tega perilo, obleke in druge predmete v vrednosti okoli 2.500 din. Sumijo, da je vlomilec identičen s Francem N., ki je prejšnji dan odnesel dvema delavcema razne predmete v vrednosti preko 2.000 din. — Lončarki Mariji Rajšpovi iz Rač je izginila rjava usnjata aktovka, Jožetu Torkarju pa z verande Uniona dva zaboja steklenic.

Čigav je denar

Posestnica Elizabeta Škof iz Velike Zimice pri Sv. Barbari je prijavila policiji, da je pustil neki kupovalec na njeni stojnici denarnico s 425 dinarji. Lastnik dobi lahko denar pri policiji.

Sin nad očeta, bojevita amakonka, z bičem nad staro ženico

Pri Ziškovih v Danjkovi ulici 8 sta se sprla mož in žena. Sin se je zavzel za mater. Zgrabil je trd predmet in zamahnil z njim po očetovi glavi, da se je oče zgredil nezavesten na tla. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so dognali hujše poškodbe nad desnimi očesom in obeh ustnicah. Sin je neznano kam pobegnil.

Razburljiv prizor so doživeli v Mlinski ulici 11. Jožefa P. je navalila s sekro na Lenko P. Lenka je prišla klicati na pomoč, kar je agresivno amakonko še bolj razkačilo. Nabralo se je precej ljudi, ki so s prikrimi opazkami spremljali potek bojevitiga dogodka, ki mu je napravil konec na pomoč poklicani stražnik.

Dijak Vekoslav Vizjak iz Krčevine je sporočil službojuočemu stražniku, da je neki voznik na križišču Tomšičeve in Aleksandrove ulice udaril z vso silo z bičem po obrazu 60letno staro Ljudmilo Krambergerjevo od Sv. Marije ob Plesnici in revici razlil obe ustnici. Voznika zdaj iščejo.

Številni karamboli

Prevoznik Ivan Kvas iz Medloga pri Celju je zavozil na prometni otok na Glavnem trgu in trčil v osebn avto. last tovarne »Tekste«. Obe vozili sta precej poškodovani. — Na Aleksandrovi cesti je podrl motociklist Vilibald Ussar kolearsko Slavico Novogradske iz Studencev, ki je obležala s poškodbami na rokah in no-

Pojasnjena smrt 15letnega hlapčka

Obdukcija je ugotovila, da se je sam obesil — Najbrž se mu je zgodila nesreča pri igranju

Krka, 13. novembra. »Jutro« je že poročalo, da so našli v Znojilah nad Krko na Dolenskem 15letnega hlapčka Tončka Zabukovca iz Illove gore obešenega na kostanjevi veji. Ze takrat smo izrekli domnevo, da se je fantič obesil same. Na ušesa oblaštav pa so prišle govorice, da je bil Tonček najbrže ubit, in da ga je ubijalec sam obesil na drevo, da bi zakril nasilno smrt.

Dogodek, ki je zbudil precej razburjenja po Dolenskem, so začeli preiskovati oči in sresko sodišče v Višnji gor. Ugotovili so, da ni imel mali hlapček nikakih sovražnikov, temveč je bil vsepovsod priljubljen. Del govoric, ki so se razširile po Dolenskem, je bil močno pretiran.

Ugotovljeno je bilo, kakor so povedali že Škufčevi, kjer je služil Zabukovec, da je šel ta usodnega dne v gozd. Spremljal ga je domači pes. Fanta ni bilo zvečer domov, zato so Škufčevi menili, da je šel morda k očetu v Illovo goro Eden izmed domačih je stopil k Zabukovčevim v Illovo

goro, kjer so se seveda močno prestrašili sporočila, da je njihov sinko izginil brez sledu. Ko se je vrnil Škufčev pes domov sam, so zasumili, da se mu je kaj hudega pripetilo. In res, kasneje so ga našli na veji, kakih 300 metrov nad hišo Visel je le nekaj pedit nad zemljo. Okrog vratu mu je bila zadržana vrva, ki jo je bil ponesel s seboj, da poveže z njo smrekove sadike.

Morda se je hotel Tonček na veji zaučkat, pa mu je na visečem svetu spodrsnilo in zanjka se mu je zapletla okrog vratu, da se ni mogel več oti iz smrtnega objema.

Okrožno sodišče v Novem mestu je oddrilo izkop trupla nesrečnega fanta, ki je že nekaj dni počival na tukajšnjem župnem pokopališču. Obdukcijo je izvršila komisija s starešino višnjegorskega sodišča dr. Močnikom in zdravnikom dr. Fedranom. Ugotovljeno je bilo, da ni na truplu Tončka Zabukovca nikakih znakov nasilja. Vsi znaki izvirajo le iz posledic obešenja.

Zloglasni Bradeško spet straši

V Zmincu je opleni Kržišnikov čebelnjak

Zmizec, 13. novembra. Kakor smo napovedovali, tako se je tudi zgodilo. Dolge mesece Bradeška ni bilo na spregled, pred nekaj dnevi pa se je spet pojavil Pod okriljem trde noči so ga imeli na obiskih v Zmincu. Čevljar Franc Kržišnik se je nekoliko pomudil z delom, ko je zaslišal dobro uro po polnoči na domačem vr'u neko hojo. Kržišnik je mislil, da se je vrnil domov njegov brat Jože.

Zjutraj pa, ko so stopili proti čebelnjaku, se jim je šele razkrilo, da so imeli na obisku tatu. Tat je bil prišel k čebelnjaku, vrl vanj in vzel precej satja. Še več

pa so ga našli razmetanega, tako da je napravil Kržišnikom precej škode. Pred oohodom je tat narisal na leseno steno



MEDNARODNA ŠPEDICIJA
Emil JEDLOVČNIK, Dravograd
izvršuje na postaji Dravograd—Meža vsa uvozna in izvozna ocarinjenja po kulantni tarifi. — Priporoča se istočasno za prevoze, tarifne in carinske informacije.

Boris Rihteršič:

Tomažev Kruhek

Sedel je v travi ob znamenju. Dolga pot ga je utrudila in čeprav je bilo hladno, ga je obvil pot. Z umazano roko si ga je brisal.

Pot do vasi je bila še dolga. Med njimi se je vlekl. Nekaj hiš je stalo ob njej, toda Tomaž je vedel, da tu ne bi bilo vredno potrkati. Ljudje ne dajejo. Pravijo, da še sami nimajo.

V vasi, kjer bo nočjo polskal kakšno ležišče, je nekoč služil. Pa je že dolgo tega. Le malo ljudi se še spominja iz tistih časov. Nekaj jih je vzela vojna — mlaže, — tisti, ki so bili njegovih let, pa so že skoraj vsi pomrli. Morda mu bo starj Oblak dovolil, da bo na njegovem senu spal. Če je še živ. Z Oblakom sta bila takrat skupaj pri vojakihi.

Predzadnje leto vojne je bilo. Tomaž je bil prepračen, da njega ne bo zadela, saj je bil že takrat v letih. Pa so potem pobrali vse, kar je hodilo in nosilo hlače. Tudi njega. Poldrugo leto se je klatil po etapah, delal in stradal. Potem je prišel konec. Vrnil se je z ozeblimi nogami. Tam, kjer je prej služil, so že imeli drugega hlapca. Mlađega, in kmalu nato je postal ta hlapec gospodar, ker je prejšnji v Si-briji izginil. Dve leti je živel Tomaž od denarja, ki si ga je bil prihranil, potem pa je moral vzeti palico v roke in iti od vrat do vrat.

Dosti sveta je videl potem, dosti doživel, grenkega, pa še kaj dobrega. Samo noge so mu začele pešati. Čedalje bolj. In sapa mu je pohajala. Leta. Pol ure hoda, pa je moral uro počivati. Nič mu ni pomagalo.

Šel je v mesto. Tam ni bilo treba toliko hoditi, ker so bile hiše na kupu, in

ljudje ga niso takoj spoznali, če je prevečkrat potrkal na ista vrata, ko je bilo pa toliko beračev in so vsi drug drugemu podobni. Nekaj časa se je še živelo, čeprav je prošil samo po pritičjih, — zaradi nog, ki stopnic niso prenesle, — potem pa so ga zaprli in izgnali. Rekli so, da je pač taka postava. Ko jih je vprašal, ali ni nobene postave, ki bi človeku dala kruha, ko si ga sam ne more več služiti, so molčali.

Cesta je bila prazna. V poznih popoldanskih urah ljudje nimajo česa na nobi iskati. Vsega je šlo mimo njega v dobri uri dvoje, troje ljudi. Starika, ki je nekaj zamomljala. Najprej je mislil, da njemu, potem se je šele spomnil, da sedi ob znamenju.

Potem je prišel pes. Umazan, izstradan pes. Hitel je po cesti, z glavo pri tleh, kakor ne bi bil vide n'česar razen kolesnic na cesti. Pred znamenjem se je izmenada ustavil. Izprva ni niti dvignil glave. Potem je zabeskal in pritekel k Tomažu, z repom med nogami. Opazno je najprej povahal njegove čevlje, hlače, potem pa mu je zaneslo nos k Tomaževi terbi.

Starec se je zamišljeno posmejal. Da pride k njemu pes in tako boječe, — to mu je bilo nekaj novega. Saj je spoznal dovolj psov na svojih poteh od hiše do hiše. Sledove nekaterih je imel na nogah, drugih pa samo na obleki.

Velik ni bil ta pes. Uhlje je imel pobešene. Med njimi se mu je na umazani dlaki komaj še poznala temno rjava lisa, ki je šla potem čez vrat do trebuha. Oči je imel pes vnete — kakor Tomaž — in eno oko je imel rjabe. Skoraj brez barve.

Čedalje bolj vneto je silil pes s smrčkom v Tomažovo torbo. »Seveda, lačen je«, si je rekel Tomaž in potegnil torbo stran. Pes je začuden dvignil glavo, plašno je

odskočil. Pogledal je Tomaža, ki se je še zmerom smehljaj. Kakor bi bil izpraševal berača, ali ga m'li udariti.

»Ušel si kaj«, je zagodirjal Tomaž, »pa tepen si bil dostikrat?« Že je z drhtečo roko privlekel kos v umazan papir zavitega kruha in vrgel psu kosček. Potem se je drugega, tretjega. Pes je kosčke pohlepno lovil, dokler ni bilo kosa konec. Še drugi kos je moral privleči Tomaž iz torbe.

Ko je tud' ta izginil v pasji zloodec, je legel pes zraven Tomaža. Potem je iznenada planil kvistku in zbežal čez polje.

»Zdaj, ko je sit, je pa šel. Tega se je od ljudi naučil.« si je rekel Tomaž.

Še zmerom je bil utrujen. Še četrte ure bo posedel potem pojde, da bo pred nočjo v vasi, takrat, ko povsod večerja. Tojle jedi si je zaželel. Sam kruh ne greje in moči tudi ne daje.

Zadremal je. Čez nekaj minut se je zjzr-nul. Pes se je vrnil. Legel je k njemu in mu položil glavo na koleno.

»Kaj... kaj...?« je zajecjal Tomaž. »Kaj misliš pri meni ostati? Kaj bova pa jedla? Pojdi, odkoder si prišel!«

Pa je vendar pobohal psa in nazadnje rekel: »Zmotil sem se. Boljši si kakor ljudje.«

Odtlej je ostal pritepeni pes Tomažev tovariš. Skupaj sta hodla. Od vasi do vasi. Tomaž je kar pozabil, da ga bole noge, ko je gledal svojega Kruheka, — tako ga je imenoval, — kako je tekal pred njim.

Zima se je bližala. Tomaž je že začel misliti, kam bi to leto šel, da bi bil saj včasih na toplem. S Kruhkom se je pogovarjal o tem, — toda kaj, ko siromak ni mogel govoriti! Sama drgnil se je zmerom ob njegove noge, kadar ga je kaj vprašal.

Tomažu se je zdelo, da mu ljudje dosti rajši dajejo, kar ima psa pri sebi. Seveda, berač, ki ima psa, to ni nekaj vsakdanjega!

»Proti kranjski strani pojdeva za zimo, da«, se je nekega dne odločil Tomaž. Tam so ljudje bogatejši. Tam bo bolje. Tam je že pred tremi leti prezimoval.

Prav za prav je bila tista pot težavna. Dvanajst dni. Tomaž je začutil njene posledice šele takrat, ko je bil že na cilju. Ko je prvi dan spet trkal na znana vrata, se mu je nekajkrat zamegilo pred očmi in toliko, da ni padel. Pa se je zagrizel vase. Vzdržal je. Za bivališče se ta dan še zmenil ni. Dob' ga bo že, to je vedel. Če ne drugje, v seniku za cesto, kjer je že tisto zimo zmerom spal.

To noč je spal s Kruhkom v župniškem kozolcu. Kozolec je bil odprt na obe strani in veter je pihal, da ga je premrazil. Drugo jutro je imel vse otrple ude.

S Kruhkom sta odšla počasi po vasi. Od vrat do vrat. Še kave je dobil Tomaž to jutro, kakor že dolgo ne. Pogrela ga je, da je pozabil nočni mraz.

»Pa lepega psa imate«, mu je rekla kmetica, ko je že odnesla skodelico. »Ali se ne bojte, ko teka kar tako okoli?«

»Da bi se bal? Zakaj? Saj Kruhek ne popada.«

»Čeprav ne, ampak kontumac!« Kontumac? Kontumac? Tomaž ni vedel, kaj je to. Ko mu je kmetica vse razložila in mu hkratu povedala, da hodi že vse jutro konjač po vasi, je Tomaža kar vrglo s stola.

»Kruhek! Kruhek!« Psa pa ni bilo pri vratih in od nikoder ni pritekel, naj ga je Tomaž še tako klical.

Kmetica je prišla za beračem na prag.



Neštevne poklone

za Vaš izredni izgled boste prejeli, ako se boste posluževali KHASANA "rdečila za ustne in za lice. KHASANA daje obrazu lepoto in mladostno svežost, ne da bi se slutila njega uporaba. Obe sta odporni proti slabemu vremenu, vodi in poljubom.

Za diskreten ton: Superb, za živahnejše učinkovanje: Corail ali Carmin, za zagoreli izgled: Khasana-Soleil.

KHASANA

mrtvaško glavo in jo opremil zgornaj in spodaj s slikami samokresov, zraven pa pripisal besede: »Pozdravlja vas Bradeško!«

Nekam začuden so Kržišnikovi prebrali pozdrav, ker si prvi trenutek niti niso bili povsem na jasnem, kdo je Bradeško. No, zadeva jim je postala kmalu razumljiva saj Bradeškovo ime ni neznan. Izključeno seveda ni, da se ni poslužil Bradeškovega imena kak drug zmlkav.

V soboto popoldne so vedli orožnik do stopača Vujića v zapore okrožnega sodišča v Ljubljano. Poljanski orožniki so ga izročili škofješkemu, ti pa so ga odpravili naprej. Ljudje so eskorto videli, in tako se je raznesel glas, da je Bradeško ujet. To pa ni res, kajti Bradeško se še vedno svobodno klati okoli in dela huđe pregrevale oblastvom. Zima je pred durmi in z njo mraz, ki bosta prislila vlomilca, da se bo držal obljubljenih krajev, kar bo morda pripomoglo, da bo prišel kmalu v roke pravice.

Naše gledališče

D R A M A

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 14.: Zaprt.

Torek, 15.: Zaprt.

Sreda, 16.: Labodika. Premiera. Premier-ski abonma.

Cetrtek, 17.: Car Fjodor. Red Cetrtek.

Petek, 18.: ob 15. Izsljena ženitev: Ljubzen-zdravnik. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 14 din navzdol.

O P E R A

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 14.: Zaprt.

Torek, 15.: Tosca. Gostovanje g. Ljubice

Ljubičeve iz Beograda. Red B.

Sreda, 16.: Don Kihot. Red Sreda.

Cetrtek, 17.: Poljub. Red A.

Petek, 18.: Zaprt.

★

V operi bo prvo gostovanje g. Ljubice Ljubičeve v torek 15. t. m. Pevka, ki je nastopala z uspehom v beograjski in praksi operi, in katere nastopi so bili po najrazličnejših kritikah odlično ocenjeni, razpolaga s prekrasnim pevskim materialom. Glavne partije bosta pela poleg nje Primorč in Franci. Predstava bo za red B. Dirigent dr. Svava.